

Mary Ann Hendrick

ONTVOERING NAAR DE ROZE ZEE

Illustration

Mary Ann Handfort

ONTVOERING NAAR DE ROZE ZEE

LEIPZIG

Mary-Ann Sandifort

Ontvoering naar de roze zee

2003, NL, Jeugd

Anichov woont met zijn moeder, broer en opa op het platteland in Mozambique. Hij droomt vaak over de zee en vraagt zich af of ze net zo roze is als de prachtige vogels in de baobab-boom. Op een dag wordt Anichov ontvoerd door zijn eigen vader en achtergelaten in een weeshuis in Beira, een stad aan zee. Eindelijk ziet hij de zee in het echt! In het weeshuis krijgt hij een vriendje en gaat voor het eerst naar school. Hij leert dat de aarde rond is en zijn klasgenoten horen van hem hoe je eten moet verbouwen.

Het leven in de stad is vol avonturen. Anichov maakt van alles mee: overstromingen, een militaire invasie en een popconcert op Wereld Aids Dag. Hij gaat op bezoek bij rijke blanken en ontmoet de doofstomme Saïd. Maar waar is zijn vader? En wanneer gaat hij terug naar huis?

NBD | Biblion recensie

Anichov woont op het platteland van Mozambique. Op een

dag wordt hij meegenomen door zijn vader en onder valse voorwendselen in een weeshuis achtergelaten in Beira, een stad aan zee. Hij dacht altijd dat de zee roze was; nu ziet hij hem in het echt. In Beira gaat hij ook voor het eerst naar school. Na een paar maanden wordt hij door een Nederlandse hulpverleenster weer naar huis gebracht. Hij heeft zijn moeder en broer heel wat te vertellen. Vlot te lezen en in redelijke stijl geschreven verhaal dat een aardig, zij het wat oppervlakkig beeld geeft van het verschil in leven op het platteland en in de stad in Mozambique. Jammer dat euro en gulden door elkaar worden gebruikt. Het boekje is geschreven in het kader van De Leespiramide, een leesbevorderingsproject van het Tropenmuseum met Novib en Stichting Lezen ten behoeve van groep 7 en 8 van de basisschool. Een kleurige, wat primitief aandoende omslagtekening; verder geen illustraties. Vanaf ca. 10 jaar.

TOC

25908 words (0 images)

1: Een rivier vol karpenta's	4064 (0)
2: Een onverwachte busrit	3982 (0)
3: Ontvoering naar het weeshuis	3341 (0)
4: Weeshuisheksen	3752 (0)
5: Gildo's truc	3481 (0)
6: Invasie	3345 (0)
7: Terug naar huis	3621 (0)

1

Een rivier vol karpenta's

Het is veel te vroeg om op te staan, maar Anichou is al klaarwakker. Hij luistert naar de geluiden buiten – duizenden krekels, een uil in de verte en geen regen. Hee, hij hoort geen regen! Eindelijk na zeven dagen alleen maar buien, is het opgehouden. Dat betekent dat zijn broer Zava en hij vandaag naar de rivier kunnen. Wat zal de rivier kolken vandaag, na zoveel buien! Hij heeft meteen zin om erheen te gaan. Het is de fijnste plek om te spelen, te dromen over het einde van die rivier. Zijn vader heeft hem verteld dat ze eindigt in zee, een heel groot water zonder einde. Hoe vaak heeft hij niet gefantaseerd dat hij met de rivier meedreef, zacht deinend op haar golven, op weg naar dat grote water, die zee. Hoe zou dat zijn, zo'n zee, zo'n water dat nergens stopt?

Hij gaat op zijn rug liggen, staart naar het rieten dak boven zich en probeert zich voor te stellen hoe die zee er uitziet.

Groot en wild, zonder oevers. Gek, hoe zou dat toch zijn? Hoe kom je er dan in en hoe ga je eruit? Hij rolt zich op zijn zij, zet een elleboog op de rieten mat onder zich, steunt met zijn hoofd op zijn hand en kijkt met wijdopen ogen de hut in. Hij piekert zich suf, maar kan zich geen voorstelling maken van die zee.

Hij trekt zijn paardendeken over zijn schouder. Het is pikkedonker in zijn ronde lemen huisje. Voor hem maakt dat niks uit, hij weet toch precies waar alles staat. Naast hem ligt Zava en twee stappen van zijn voeten vandaan moeder en hun zieke opa. Tussen hen in brandt een vuurtje. Drie passen verder staan de pannen. Boven hem, achter de dikke houten takken hangen een kapmes en een hak, waarmee zijn moeder hun akker bewerkt. Boven moeder liggen, keurig opgevouwen, zijn twee t-shirts, twee korte broeken en zijn zondagse broek en blouse. Die mag hij alleen maar bij speciale gelegenheden aan.

In de verte krijgt een aap. Ha, als de apen lawaai gaan maken, dan is de zon bijna op. Hij kan niet meer wachten op het aanbreken van een nieuwe dag. Hij wil nou eindelijk eens naar de rivier. Zou hij vandaag met de rivier meegaan tot aan de zee? Lekker drijvend op zijn rug zich mee laten voeren? Maar dat kan hij niet doen, opa zegt dat het zeker een week

lopen is, veel te ver.

Zava draait zich om en geeuwt. Anichou port hem in zijn zij.

“Hee Zava, het is droog vandaag. Laten we naar buiten gaan.”

Zava zit meteen rechtop. “Nee joh, het is nog donker. Je weet best dat het nu gevaarlijk is buiten.”

Anichou haalt zijn schouders op. Hij heeft helemaal geen zin om te denken aan boze nachtgeesten die kinderen ontvoeren naar een kerkhof waar ze doden moeten opgraven. Die doden gaan naar mensen die samenwerken met de boze geest, zij eten de doden op. Hij kent zulke verhalen van kinderen die ‘s ochtends overstuur wakker worden, omdat ze in de nacht van die enge dingen meemaken.

Aan die griezelige dingen wil Anchou niet denken vanochtend, hij wil alleen nog maar naar buiten. Hij is het zat om onder het rieten afdak te zitten en te kijken naar de gigantische hoosbuien en de reusachtige druppels in de plassen. Nu wil hij lekker spelen in de rivier, die vol water moet staan na al die regen. Als er veel water inzit, dan zwemmen er ook veel vissen. En die gaat Anichou vandaag vangen, een heleboel! Hij ziet ze voor zich. Een rieten mand vol karpenta's, de kleine zilveren visjes. Hij heeft nu al trek.

Anichou slaat zijn paardendeken weg en gaat staan.

“Kom op Zava, we moeten gauw gaan.”

“Ga liggen jij,” zegt zijn broer. “Je moet echt nog even wachten.”

Hij doet maar wat Zava zegt. Hij is tenslotte de oudste.

Zodra het eerste straaltje licht door een spleetje in het rieten dak valt, staat Anichou op. Hij trekt zijn broek aan en gaat naar buiten. Hij wil het liefst meteen gelijk naar de rivier, maar hij moet eerst een houtvuur maken, dat is een van zijn taken in de huishouding. Hij pakt een stukje brandend hout van het vuurtje dat altijd in de slaaphut brandt, pakt een roodgloeiend stukje hout en loopt ermee naar buiten. In een mum van tijd brandt er een mooi vuurtje onder het afdakje buiten, waar ook wordt gekookt. De emmer water ernaast is tot de rand gevuld met regenwater. Gelukkig, hij hoeft niet naar de waterput. Hij vult een pan met water, zet deze op het vuur en gaat ernaast zitten.

Eigenlijk moet hij zich wassen, maar dat doet hij straks wel in de rivier. Heerlijk in witschuimend water. Dat is veel leuker dan hier achter de rieten schutting met een kannetje water en het ruwe sponsje dat is gemaakt van de buitenkant van een kokosnoot. Wat heeft hij een hekel aan dat grove sponsje!

“Ai, ai, ai ai,” klinkt het uit de hut. Zijn moeder rent naar

buiten met haar handen op het hoofd.

“Ai, ai, zwarte mamba, een zwarte mamba.”

“Een zwarte mamba,” zegt Zava, “dat is een van de allergevaarlijkste slangen! Als die zijn gemene tanden met gif in je zet en er is geen dokter in de buurt, ben je snel dood.”

Anichou pakt een stok en loopt de hut in. In het schermerdonker ziet hij zijn broer staan, een stok in de hand.

Hun zieke opa ligt helemaal tegen de kant aan, bibberend van angst. Hij kan de hut niet uit vluchten, daar is hij te zwak voor.

“Daar, boven jouw slaapmat tussen de balken,” sist Zava.

Samen lopen ze er naartoe, de stokken in hun vuisten geklemd, half achter zich houdend, klaar om te slaan. Onder het riet beweegt iets. Zwart, glibberig, snel. “Oehoe, prrrrrr, oehoe, prrrrrr,” schreeuwen de twee broers en kloppen met hun stokken op het schuine dak. “Oehoe, prrrrrr, oehoe, prrrrrr.”

Ze stoppen, staan stil en luisteren. Alleen hun voeten bewegen op en neer, alsof ze aan het dansen zijn. Want bewegende voeten, daar houdt de mamba niet van.

Geritsel achter hen. Vliegensvlug draaien ze zich om. Uit het riet steekt een stukje van een zwarte staart. Ha, hij is dicht bij de deur, misschien kunnen ze hem naar buiten jagen.

“Moeder, hij komt zo,” roept Zava.

“Ik sta klaar,” zegt zij.

De jongens heffen hun stokken op en slaan op het dak. Ze kloppen van boven naar beneden, in de hoop dat de slang onderaan uit het riet kruipt. Anichou kijkt geconcentreerd naar het riet, op zoek naar de zwarte indringer. Wat zijn die beesten toch moeilijk te zien. “Oehoe prrrrr, oehoe prrrrr.”

“Plof.” Een dikke zwarte kluwen valt op de grond. Daar is ie dan eindelijk. Anichou moet vreselijk plassen en doet het van de zenuwen bijna in zijn broek. Hij kan zich nog net inhouden.

De zwarte kluwen ontrolt zich tot een sliert en glijdt naar buiten. Hij is lelijk groot. Moeder staat klaar voor de deur met een stok, die zij met volle kracht op de slang slaat. De broers rennen naar buiten om te helpen. Bij de eerste klap heeft moeder hem al geraakt. Met z’n drieën slaan ze net zolang totdat het dier niet meer beweegt. Daar ligt ie dan, een slang, zo dik als de pols van moeder en zo lang als Anichous been.

Anichou kijkt ernaar, port nog eens met zijn stok. Hij kan nog niet geloven dat het dier dood is.

Zava schuift zijn stok onder de slang, loopt een eindje weg en gooit het slappe, levenloze dier in de bosjes.

Veel later dan normaal zitten ze aan de maïspap en drinken thee. Anichou vindt het niet erg lekker, want nergens zit suiker in. Er is geen geld voor suiker. Hij hoopt maar dat

zijn moeder een beetje aardige oogst heeft dit jaar van haar machamba, haar stukje land. Want als ze genoeg heeft, dan kunnen ze wat ruilen voor suiker.

Met een stok in de hand gaan de twee broers naar de rivier.

Het is maar een half uur lopen en zij kunnen de weg dromen.

Eerst langs een paar struiken, waarvan één met fikse stekels.

Dan langs een groepje mangobomen. Ze zijn helgroen van de regen en er vliegen vogels af en aan om van de rijpe mango's te snoepen. Anichou en Zava rennen naar de bomen toe. Zava gaat op zijn tenen staan en slaat zijn stok tegen een tak. Vijf mango's ploffen in de rode aarde, die nog zo nat is dat de mango's kleine kuiltjes maken in de grond. Anichou doet zijn t-shirt uit, legt de mango's erin, knoopt het shirt vast aan de stok en legt deze als een knapzak over zijn schouder.

Een eind van de mangobomen vandaan staat de trotse, indrukwekkende baobab, een boom met takken, die lijken op wortels. Anichou weet hoe dat komt: toen God de baobabs op aarde plantte, gooide hij ze vanuit de hemel naar beneden.

Maar ze kwamen ondersteboven neer en zijn altijd zo blijven staan. Deze baobab is honderden jaren oud en heel

erg groot en hoog. Dat moet ook wel, want alle geesten van de voorouders van Anichou en Zava en van alle mensen die in de buurt wonen, zitten in de boom. De boom is zo groot, dat als Anichou en Zava ieder aan een kant de boom omarmen, zij niet eens elkaars handen raken.

Onder de boom zitten vijf bavianen. Zava pakt een steen van de grond, voor het geval de dieren de mango's van Anichou willen afpakken. Want met bavianen weet je het nooit, die zijn zo brutaal en gevaarlijk met hun grote scherpe tanden. En ze zijn dol op pikken. Gelukkig gebeurt er niks vandaag, de apen blijven zitten waar ze zitten, elkaar vlooiend en op hun buiken krabbend. Ze kijken alleen verstoord op als de twee jongens voorbij komen.

De broers lopen over een breed zanderig pad, dat eindigt in de rivier. Het grootste deel van het jaar staat de rivier droog en rijden de houten karren makkelijk door de droge rivierbedding heen. Staat er water in, dan proberen de eigenaren van de karren er ook doorheen te komen, maar dat kost heel veel moeite. En als de rivier heel hoog staat, wachten ze een paar dagen of weken totdat het water is gezakt. Zij moeten wel, want er is geen andere weg.

Anichou en Zava horen de rivier ruisen en rennen naar de oever.

Ze zien een frisse bruisende massa water, wit van het

schuim door de kracht van het water en bruin van de modder die het meevoert. Anichou hangt zijn t-shirt met de mango's aan een boom die half over het water hangt. De wortels van de boom grijpen zich angstvallig vast in de aarde.

Met hun korte broek aan plonzen de jongens in het water.

Wauw, wat een witte schuimende stroom! Zava houdt zijn adem in en duikt met zijn hoofd onder water. Anichou ligt op zijn rug en drijft een stukje met de rivier mee. De rivier stroomt zo hard dat hij er als een pijl vandoor gaat.

Na een poosje heft hij zijn hoofd uit het water en ziet een heel eind van hem vandaan zijn gele t-shirt in de boom. Hij is wel erg ver afgedreven! Trappellend probeert hij aan de kant te komen. Oei, daar komt nog een bocht vol scherpe rotsen langs de oever! Daar kan hij beter niet aan de kant gaan. Hij wacht geduldig tot er een stukje zand komt. Ha, daar. Hij trappelt en trappelt, slaat met zijn handen voor zich uit en raakt een tak. Hij trekt eraan. Gelukkig zit de tak vast aan een boom, zodat Anichou zichzelf naar de kant kan trekken. Hè, hè, hij is er. Nu moet hij weer helemaal terug. Vlak langs de oever en langs bomen en rotsen loopt, klimt en springt hij terug. Aan een laaghangende tak hangt iets felroods - een stukje stof.

Het is klein, maar hij pakt het toch en stopt het in zijn broekzak.

Zijn moeder kan altijd het kleinste lapje gebruiken, al is het

maar als dop op een fles.

Op de plek waar Anichou van Zava afdreef, staat een houten kar aan de linkerkant van de rivier muurvast. De twee wielen zijn nog maar half te zien; de onderste helft is verdwenen in de vette modder. Bovenop de kar staan dozen, zakken, geiten en manden met levende kippen. Twee mannen en Zava laden de spullen en de dieren van de kar en brengen ze naar de overkant. Anichou holt er snel naartoe. Werk aan de winkel!

“Hoi, waar was je nou?” zegt Zava.

“O, zomaar een beetje drijven.”

“Kom maar gauw helpen, misschien is er wat te verdienen,” zegt Zava.

Een van de mannen tilt een geit van de kar en legt het dier in Anichous nek. Het beest gilt als een mager speenvarken en probeert te schoppen met zijn poten. Gelukkig zijn de poten aan elkaar gebonden. Zava sjouwt een mand met kippen en een van de mannen een zak maïs van vijftig kilo.

Als de kar eindelijk leeg is, graven de mannen met hun handen in de modder. De twee broers zoeken takjes en stenen om onder de houten wielen te leggen, zodat ze een beetje grip krijgen in de modder. Dan begint het trekken en duwen. Twee achter de wagen, twee ervoor, zij trekken aan een touw dat is vastgebonden aan de kar. Anichou staat achter. De kar is iets hoger dan hij, zodat hij niet tegen de achterkant

kan aanduwen. Er zit voor hem niets anders op dan zijn volle gewicht tegen het wiel aan te gooien.

“Een, twee, hup,” roept de man die naast hem staat. Anichou duwt uit alle macht, terwijl zijn voeten worden vastgezogen in de modder. Dat is eigenlijk juist handig, dan kan hij meer kracht zetten en glijdt hij niet uit. De modder spuit met kracht tussen zijn tenen door. Het kriebelt en hij moet er bijna om lachen. Maar dat kan nu niet, eerst deze klus klaren.

“Een, twee, hup.”

De wagen schiet naar voren, Anichou valt om, met zijn gezicht midden in de modder.

“Doorgaan, kom op,” roept de man. “Houd de vaart erin anders komt de kar weer vast te zitten.”

De kar rolt de oever op, maar Anichou ligt nog op zijn buik, hij kan niet zo goed loskomen met zijn voeten zo ver in de modder. Hij drukt zich op met zijn handen, probeert op zijn knieën te zitten. Het lukt.

Wanneer hij staat, hoort hij de mannen op de kant hard lachen. “Ha, een moddermonster!” roept er een. Anichou kijkt naar zijn bemodderde buik en benen en duikt gauw naar een dieper gelegen stuk van de rivier om zich schoon te spoelen.

De mannen en Zava laden de kar weer.

De mannen van de kar zijn tevreden over het werk van de twee broers en geven hen een sigaret om te delen.

“Nou, graag gedaan hoor,” zegt Zava en steekt de sigaret achter zijn oor met een gebaar alsof hij dat dagelijks doet.

Alsof hij elke dag een sigaretje rookt. De twee mannen gaan weer verder, de een trekt de kar, de ander zit bovenop.

“Hee joh, een sigaret. Weet jij wat je daarmee moet doen?” vraagt Anichou aan zijn broer.

“Je hebt toch gezien hoe pappa dat doet? Gewoon een vuurtje ertegen aan houden, eraan zuigen en dan blazen.”

Anichou ziet zijn vader voor zich, met een sigaret. Hij heeft er per dag wel zes keer een in zijn mond. Moeder vindt dat helemaal niet leuk, want elke sigaret kost haar een paar aardappelen. En die wil ze liever aan haar gezin geven.

Och ja, vader met zijn gewoonten waar moeder niet van houdt.

Zoveel alcohol drinken dat zijn ogen er rood van worden en hij vreemd gaat praten, alsof zijn tong steeds dubbel klappt. Die alcohol heet nipa en hij koopt het in het dichtstbijzijnde dorp, Nyamathande, waar een vrouw het zelf maakt van maïs. Het is maar een dag lopen naar dat dorp, maar vader is soms vier hele dagen weg. De laatste keer dat hij ging, kwam hij helemaal niet meer terug. Dat is nu zeker al meer dan twee volle manen geleden.

Anichou mist hem wel een beetje, want vader vertelt altijd zo leuk over de tijd dat hij jong was. Maar het is ook wel fijn zo zonder vader. Geen spanningen meer en geen ruzie. En vaker suiker in de thee – moeder houdt meer geld over nu. Want vader kan wel goed geld opmaken, maar geld verdienen, daar heeft hij niet veel kaas van gegeten.

“Héé daar, wat zit je te suffen?” Zava port hem in zijn zij. “We moeten riet hebben om een mand mee te vlechten. Het wordt tijd om te gaan vissen.”

De hele verdere dag blijven ze bij de rivier. Ze gooien hun zelfgemaakte mand in het water en houden het lange rieten hengel goed vast. Geduldig wachten ze af, hijsen de mand naar boven en halen de piepkleine visjes die erin zwemmen uit de mand.

Ze leggen ze op het zand in de zon, zodat ze kunnen drogen.

Ze slurpen van hun mango's en likken het sap dat eruit loopt van hun armen en ellebogen. Het vruchtvlees blijft tussen hun tanden plakken, zodat ze er uren op kunnen zuigen. Daarna duiken ze weer in het water voor nog meer vis.

Zodra de zon lager is dan de hoogste boomtop in de buurt doen de broers de visjes in het t-shirt van Anichou, die het weer handig aan de stok hangt. De mand hebben ze niet meer

nodig, daar maken ze een volgende keer zo een nieuwe van.

“Dag mand, drijf maar lekker,” zegt Anichou wanneer hij haar loslaat. Ze deint op en neer op het wateroppervlakte van de rivier en verdwijnt achter een bocht. “Ik hoop dat je vele avonturen meemaakt onderweg,” roept hij nog.

Thuisgekomen geeft Zava de visjes aan zijn moeder. Ze is er blij mee, eindelijk kan zij iets lekkers toevoegen aan hun dagelijkse saaie maaltijd van maïspap, tomaat en spinazie.

Anichou geeft haar het rode lapje. “Gebruik dat maar voor opa’s wond, zegt ze. En omdat jullie zo je best hebben gedaan, mogen jullie straks een kop thee,” zegt ze. “Maar eerst moet Zava water halen en Anichou voor opa zorgen.”

Daar heeft Anichou nou helemaal geen zin in. Maar hij zegt niks, want je mag je moeder nooit tegenspreken. Praten tegen volwassenen doe je pas als ze jou iets vragen.

Anichou staat op en loopt naar de deur van het huisje.

“Opa, bent u wakker?” roept hij de donkere ruimte in.

“Ja, jongen,” hoort hij de zwakke stem van zijn opa zeggen.

Anichou loopt naar links, bukt zich, pakt de halfronde lege schaal van een kalebas en de lege wijnfles, met water. Hij haalt het oude lapje eraf – dat is de kurk – en doet een beetje water in de kalebas.

“Hier opa, drink wat.”

Hij knielt neer naast de oude man, die op een rieten mat

ligt onder een grijze wollen deken. Hij schuift zijn arm onder de schouder van de oude man, tilt hem een klein beetje op en zet de kalebas aan zijn lippen. Opa kreunt.

“Pijn jongen, ik heb zo’n pijn.” Hij legt zijn hand op de dikke bobbel op zijn dijbeen.

Anichou slaat de deken terug en kijkt naar het opgezwollen donkergekleurde been, met de open wond, die vol zit met pus en etter. Arme opa. Het begon met opengekrabde muggenbeet, die eerst een klein wondje werd en veranderde in een reusachtige zwerende wond – een tropenwond. Die wonden verspreiden zich en kunnen een deel van het lichaam zo erg aantasten, dat het weggesneden moet worden.

Opa’s been moet eigenlijk worden afgezet, maar wie moet dat doen? Er is geen dokter in de buurt en er is geen vervoer om hem naar Nymathanda te brengen. Als ze nou een mooie kar hadden zoals die van vanmiddag, dan wist Anichou het wel.

Hij zou opa erop leggen en meteen vertrekken.

Hij pakt het gevonden de rode lapje, maakt deze vochtig met water uit de fles en dekt de wond schoon. Het stinkt in het huisje. Anichou weet wel wat dat is, opa heeft op de mat gepoept. Bah, nu moet hij het weer opruimen. Hij vraagt opa een beetje op te schuiven en trekt de mat onder hem, zo snel dat de oude man ineens hard de hoek inrolt. Anichou schrikt, maar opa lacht. “Ai mijn oude botten.” zegt hij.

Anichou lacht mee en inspecteert de deken. Die is nog schoon.

Hij gaat met de vieze mat naar buiten en legt deze een eind van het huis afin een regenplas. Hij pakt een stukje bast van een bananenboom en schrobt de mat schoon. Als de mat er weer fris uit ziet, legt hij hem naast zich onder het rieten afdak om te drogen.

Dan gaat hij weer naar binnen en legt opa op zijn eigen rieten mat. Als hij vanavond gaat slapen, neemt hij opa's mat wel.

“Och jongen, was het maar afgelopen,” zegt opa. “Kwam God mij maar halen. Ik ben een oude man, ik heb alles gedaan, gewerkt, mijn kinderen grootgebracht, voor mijn kleinkinderen gezorgd. Laat Felipe het daarboven regelen met God.”

Anichou zegt niks terug en loopt naar buiten. Als hij weer onder zijn afdakje zit, bedenkt hij dat zijn moeder en hij maar weer eens langs de curandeiro moeten gaan. Dat is de traditionele dokter die met de goede geesten praat. Hij is de enige die aan de familiegeest Felipe kan vragen of hij opa naar de hemel wil brengen. Felipe is de bet-bet-bet-bet-overgrootvader van Anichou en is zeker driehonderd jaar geleden doodgegaan. Iedereen van de familie die sterft, komt bij hem terecht. Voor Anichou is dat een fijn idee, want straks, als opa doodgaat, komt opa ook bij Felipe en is zijn

geest steeds in de buurt.

Na het eten, de buiken vol met visjes en maïsmeel, liggen Anichou, Zava en hun moeder buiten bij een vuurtje. Boven hen stralen de sterren. De maan is zo fel dat het lijkt alsof er een tl-balk in de lucht hangt. Zava stoot Anichou aan. “Kom naar het toilet,” sist hij.

“Wat gaan jullie doen?” vraagt hun moeder.

“Even samen naar het toilet,” zegt Zava.

“Samen?” zegt moeder.

“Ja, Anichou is door die zwarte mamba van vanochtend bang geworden in het donker,” jukt Zava.

Voordat hij opstaat houdt hij stiekem een klein strootje bij het vuur.

Achter het toilet haalt hij de sigaret tevoorschijn en steekt deze aan met het strootje. Hij zet de sigaret aan zijn mond, tuit zijn lippen en zuigt eraan. Dan haalt hij hem tussen zijn lippen vandaan en begint hard te hoesten.

“Hmm, lekker hoor,” zegt hij tussen twee hoesten door.

Anichou doet zijn broer na. Sigaret in de mond, lippen tuiten, zuigen. Pffft, hij wordt helemaal licht in zijn hoofd. Nog een trekje.

“Geef hier,” zegt zijn broer.

Hij zuigt zo hard aan de sigaret dat deze helemaal oplicht.

“Zie je wel, niks aan,” zegt hij en leunt achterover in het

zand.

“Hoe zou het met de mand zijn,” vraagt Anichou.

“Misschien wordt die wel meegevoerd tot de zee.”

“Nou, dat zou mooi zijn, tot de zee! Onze eigen mand in de zee, waarvan iedereen zegt dat die oneindig is!” antwoordt zijn broer rook uitblazend. Hij geeft de sigaret aan Anichou en zegt: “Dobberend in de mooie roze zee zonder grenzen.”

“Roze?” zegt Anichou. “Is de zee roze?”

“Dat moet wel. Want iedereen zegt dat de zee prachtig is en roze is de mooiste kleur die er bestaat. Kijk maar eens naar die vogels, die soms in de baobab zitten. Die zijn ook roze.”

Anichou is duizelig van de sigaret en sluit zijn ogen. In zijn gedachten ziet hij die vogels, de karmijnen bijeneters.

Lichtblauw met roze. Zou de zee echt zo’n fantastische roze kleur hebben als deze vogels?

2

Een onverwachte busrit

Opa is dood. Anichou vraagt hem of hij iets wil eten, maar als hij zijn schouder aanraakt, voelt hij raar aan.

Koud, hard en stijf. Anichou weet niet goed wat hij moet doen. Hij gaat naast opa zitten, pakt zijn hand, die aanvoelt als het rubber van een autoband.

“Nu heeft u lekker geen pijn meer,” zegt hij. “U bent weg, veilig bij familiegeest Felipe en oma. En bij mijn zusje die verleden jaar stierf toen ze drie jaar was. Ik hoop dat u hen allemaal tegenkomt opa, en dat u het fijn zult hebben ergens daarboven.”

Anichou zwaait met zijn arm in de lucht, slaat zijn armen om zijn opgetrokken knieën en legt zijn hoofd erop. Hij weet niet zo goed wat hij moet denken. Opa dood, verlost van zijn pijn.

Hij was 61 jaar, een normale leeftijd om dood te gaan. En Anichou hoeft hem nu niet meer te wassen, niet meer die

enge wond te verzorgen en de vieze mat met poep en pies te boenen.

Hij hoeft voor opa niet meer thuis te blijven, hij mag elke dag met zijn fietswiel spelen of naar de rivier gaan.

Anichou sluit zijn ogen en zucht. Hij voelt tranen branden achter zijn ogen. Hoe is een leven zonder opa met zijn grapjes en twinkellende ogen, die voor alle problemen een oplossing had. En wie moet er voortaan namens hun familie praten met de dorpsoudste?

Buiten hoort hij stemmen. Zijn moeder en Zava komen terug van de akker, waar zij die ochtend uren lang hebben gewerkt.

“Er staat nog geen water op het vuur voor de maïspap en de thee,” hoort hij zijn moeder geërgerd zeggen.

“Anichou is zeker weer gaan spelen met zijn fietswiel en de tijd vergeten. Hij blijft een kleine jongen,” zegt Zava.

Anichou haalt diep adem en slikt zijn opkomende tranen weg; grote jongens huilen niet.

Hij rent naar buiten.

“Moeder, opa is dood!” zegt hij in één adem.

Moeder loopt naar binnen, knielt neer bij de oude man en legt haar hand op zijn hoofd. “Wees met de goden, lieve vader, wees met Felipe,” fluistert zij. Ze staat op en zegt: “Zava, ga naar de dorpsoudste en vertel dat je opa, Alberto

Patricio is overleden.”

De volgende dagen zijn er elke dag mensen op bezoek om te komen condoleren. Zij moeten allemaal eten en drinken.

Gelukkig is er hulp; vijf nichten van moeder hebben zich aangeboden om te koken en af te wassen. Zij slapen ‘s nachts in de hut, zodat Anichou en Zava buiten moeten liggen, onder het afdak waar ook gekookt wordt.

Een paar avonden lang wordt er getrommeld, gedanst en geweeklaagd – de vrouwen schreeuwen, huilen en zingen. Ze vragen de goden goed voor opa te zorgen. En ze vragen opa zijn nabestaanden niet te vergeten en hen bij te staan in moeilijke tijden. Moeder wast met een aantal anderen opa van top tot teen; hij moet schoon het graf in. Dan wordt hij in een rieten mat gerold – moeder kan geen houten kist betalen.

Daarna verdwijnt opa in het gat dat voor hem is gegraven. Het is een eind van het huis af, vlak naast het kruisje dat aangeeft waar oma ligt. Twee mannen scheppen aarde in het gat.

Wanneer het dicht is, doen ze er nog wat extra aarde bovenop, zodat een bergje ontstaat. Moeder zet een kruis in het zand, waarop met pen ‘Alberto Patricio’ staat geschreven. Dan prikken Zava en Anichou een takje met groene blaadjes in het bergje. Het komt van een mangoboom – opa was dol

op mango's.

Zodra het gewone leven is teruggekeerd, gaan Zava en moeder op het land aan het werk. Anichou doet het huishouden.

Vandaag heeft hij water gehaald, het brandhout gesprokkeld en de maïs voor de maïspap gestampt. Nu kan hij met zijn fietswiel gaan spelen, het ding voor zich uit duwen met een stok en er achteraan rennen. Hij heeft geen zin en kijkt naar de zon. Zo te zien duurt het nog een hele poos voordat moeder en zijn broer thuiskomen en hij thee en maïspap moet maken. Hij sleept zijn slaapmat naar buiten, rolt deze uit en gaat liggen.

Schuin boven zich ziet hij witte wolken drijven. Net watten.

Wat moet het daar bovenop lekker zacht zijn, hij zou het liefst daar een tukje doen. Misschien zou hij opa dan tegenkomen en zijn kleine zusje. Zouden ze het fijn hebben daar en elke dag thee met heleboel suiker krijgen en een stukje kip? Of echt brood met boter? En zouden ze daar ook hard moeten werken op het land om hun maïs, groente en aardappelen te verbouwen? Of zou alles vanzelf groeien?

Anichou sluit zijn ogen en ziet velden vol maïs voor zich met witgele rijpe maïskolven, die zachtjes heen en weer zwiepen op de wind.

Het stinkt er.

Anichou snuift.

Het stinkt er naar sigaretten! Hoe kan dat nou?

“Zo, luie zoon heb je niks beters te doen?”

Anichou doet zijn ogen open. Voor hem staat zijn vader met een sigaret in de hand. Zijn hart maakt een sprongetje. Vader is terug! Zou hij lang blijven? Maar wil hij wel dat vader lang blijft? Want met vader komen natuurlijk ook de spanningen terug. Hij weet het niet en vraagt het natuurlijk niet. Aan je ouders vraag je zulke dingen niet, je wacht af totdat zij wat willen zeggen. Anichou staat op en geeft zijn vader een hand.

“Hallo vader, welkom. Wilt u thee?” zegt hij.

“Nee, daar heb ik geen tijd voor. Ik kom je halen om mee naar de stad Beira te gaan. We moeten meteen weg,” zegt vader.

Anichou loopt de hut in, doet zijn korte broek uit, trekt zijn zondagse broek en t-shirt aan en zijn enige paar sokken en bruine plastic schoenen. Ze zijn veel te groot, maar goed, hij heeft tenminste schoenen!

Hij geeft vader een hand en loopt met hem mee, weg van zijn woonplaats Luanova, het plekje waar een stuk of twintig gezinnen wonen op flinke afstand van elkaar. Anichou vraagt zich af of zijn moeder weet dat hij met vader meegaat. Hij begrijpt het niet goed, maar vraagt niks aan zijn vader. Dat

hoort niet. Hij schuift de gedachte aan zijn moeder van zich af en bedenkt waar hij heengaat. Naar Beira, een echte stad! Hij is nog nooit in een stad geweest!

En Beira ligt nog aan zee ook. Eindelijk gaat hij de zee zien, dat oneindige water met de kleur van de karmijnen bijeters.

Roze. Zou ze inderdaad zo'n prachtige kleur hebben?

Ze moeten eerst naar het dichtstbijzijnde grote dorp, anderhalve dag lopen van hun huis. Langs de mangobomen en de baobab, door de rivier en over het pad waar de houten karren altijd overheen rijden. Wanneer de zon hoog aan de hemel staat, stoppen ze bij een huis.

De bewoners nodigen de vader en de zoon uit om maïspap met hen te eten. Anichou is blij toe, hij heeft de avond ervoor voor het laatst gegeten. Na de maaltijd gaat iedereen liggen om uit te buiken en te rusten. Het is het heetste moment van de dag en dan kun je maar beter een beetje gaan liggen.

Als de zon niet meer loodrecht boven hen staat, is het tijd om verder te gaan. Vader vult twee lege bierflessen met water, doet als kurk een stuk van een tak erin en stopt de flessen in een oude maïszak, die hij als tas gebruikt. Daar gaan ze weer.

Anichou trekt zijn veters strakker in de hoop dat zijn schoenen steviger om zijn voeten gaan zitten. Het helpt bijna

niks, Anichous voeten blijven slippen in zijn te grote schoenen. Die rotschoenen ook, hij loopt veel liever op blote voeten. Maar hij heeft geen keuze en klagen doet hij niet. Dat pikt zijn vader niet, dat weet Anichou best.

Wanneer de zon allang onder is, komen ze bij een huisje waar ze mogen blijven slapen. Anichou krijgt een kop thee met suiker, schopt zijn schoenen uit, gaat op de lemen vloer van het huisje liggen en valt in slaap.

De volgende dag komen ze in Nymatahande aan, steken de grote asfaltweg over en lopen naar de markt. Anichou ziet de man die fietsonderdelen verkoopt. Zijn uit takken opgebouwde kraam ligt vol verroeste spaken, fietswielen, bagagedragers, kogellagers, trappers en een stuur. Anichou kent de man, hij heeft bij hem wel eens een mandje karpenta's geruild voor het oude fietswiel, waarmee hij thuis speelt.

Vader loopt naar een kraampje waar veel rook vandaan komt.

Het is van een houtvuurtje waarop een grote pan rijst staat. “Eén rijst met ei,” zegt vader tegen de mevrouw die naast de pan staat. Ze pakt een plat stuk ijzer, dat dient als koekenpan, zet deze op het vuur en gooit er twee eieren in kapot. Het wit van het ei stolt in een mum van tijd, het geel vormt in het midden een mooi hartje. Om het ei heen komt

een hard bruin korstje. De vrouw schept met een grote houten lepel een berg rijst op een diep plastic bord. Het ei drapeert ze er bovenop.

Ze vult een plastic beker met water en giet boven een teiltje een beetje water over Anichous handen. Hij wast ze goed. Dan valt hij aan. Tussen zijn duim, middelvinger en wijsvinger neemt hij een plukje rijst en stopt dat in zijn mond. Daarna pakt hij een klein stukje ei, waar hij zachtjes op zuigt.

Heerlijk! Hij wil er heel lang over doen, hij krijgt tenslotte niet elke dag een ei.

“Blijf jij maar hier, dan regel ik een bus naar de stad,” zegt vader.

“Een bus,” vraagt Anichou, “moeten we met een bus?”

“Ja, wat dacht jij dan, dat we twee weken lang gingen lopen?” antwoordt zijn vader nors.

Zie je wel, hij moet geen vragen stellen.

Anichou kijkt naar de weg, een asfaltweg vol met regenwater gevulde gaten. Hij heeft geen idee hoe ver de stad is of waar ze ligt. Maar het moet wel een eind zijn als ze met de bus moeten. Met de bus!

Hij heeft nog nooit in een auto gezeten en kent alleen de verhalen van zijn broer Zava die een keer met de bus is geweest. Hij denkt aan alle keren dat zijn broer en hij speelden voor bus, met zijn fietswiel als stuur en hoe zij dan

samen lawaai maakten tussen hun lippen: “Broem broem.”

Toen Zava vetrok met de bus bleef hij zeker 18 maanden weg.

Hij ging bij een tante en een oom wonen, omdat zij niet genoeg eten hadden in Luanova. Oei, als Anichou maar niet zo lang wegblijft als zijn broer. Dan zou hij wel heel lang zijn moeder en Zava niet zien. En wie moet er in de tussentijd voor de maïspap en de thee zorgen? In zijn buik voelt hij van de zenuwen een pijnlijk steekje. Pffft, hij laat per ongeluk een dikke wind. Beschaamd buigt hij zijn hoofd en staart naar zijn bord. Gelukkig, de mevrouw kijkt niet, ze heeft het niet gehoord.

Vader loopt aan de overkant van de straat en gebaart met zijn armen in de lucht. “Kom op jongen, we moeten opschieten de bus vertrekt.” Anichou propt de laatste rijst in zijn mond, gaat langs de kant van de weg staan en kijkt of hij kan oversteken.

Eerst links, dan rechts, dan nog een keer links, nog een keer rechts. Nu! Nee toch niet, er komt een witte auto keihard aangereden. Anichou vindt het moeilijk, hij heeft geen ervaring met oversteken, waar hij woont komen nooit auto's.

Als de witte auto voorbij is, rent hij naar de overkant. “Tuuut-tuuut.” Een grote truck vol zakken houtskool sjeest voorbij.

Een van de mannen die bovenop de zakken zit, roept hem

na:

“Heb je ogen in je rug, Stommerd.”

Samen met vader loopt hij naar een rode bus. Het voorraam is kapot, er lopen lange groeven overheen, die in het midden verdwijnen in een gaatje in het raam. Net sterren. Ze zijn erin gekomen door opspattende steentjes. Bovenop het dak bindt een man alle bagage vast. Tassen, zakken maïs, een mand met levende kippen, drie blatende geiten en een fiets. De man spant een touw over alle spullen en bindt de geiten met een heel kort touw vast aan het rek op het dak. Het touw is zo kort dat ze net op hun poten kunnen staan, een stukje lopen is er niet bij. Het moet zo, anders vallen ze van het dak.

Anichou stapt met zijn vader de bus in. Het is flink vol binnen. Achterin vinden ze een plaatsje op een van de houten banken, naast een dikke mevrouw met een mand gedroogde vis bij haar voeten. Ze zit een beetje naar voren om het dochttertje dat in een doek vastgebonden is op haar rug, ruimte te geven.

Anichou zat tot zijn derde jaar ook altijd zo lekker op zijn moeders rug. Hij weet nog precies hoe het voelt om zachtjes heen en weer gewiegd te worden op de soepele bewegingen van zijn moeder.

In de bus wordt het zo druk, dat niet iedereen kan zitten.

Naast het bankje van Anichou staat een oude man. Hij biedt de man zijn plaats aan en gaat in het gangpad staan. Hij staat nog maar net of het voertuig beweegt. De buschauffeur trekt op en schakelt naar de tweede versnelling. Anichou valt naar achteren, tegen de vrouw. Zij duwt hem rechtop.

“Kom hier staan,” zegt zijn vader. Hij trekt zijn zoon aan zijn arm en zet hem tussen zijn benen. Ingeklemd tussen vaders benen en het bankje voor zich staat Anichou in de bus en kijkt uit het raam. In zijn oren waait wind – het raam naast hem is kapot. Hij houdt zich goed vast aan het bankje voor hem, want af en toe duikt de bus in de gaten van het wegdek. Hij kijkt naar buiten, ziet dat de velden vol lichtgroene rijstplanten staan en bedenkt hoe fijn het is als het veel regent. Want dan is er veel rijst om het hele jaar van te eten. Op hun eigen akker groeit nu ook een hoop rijst. Over een maand moet het worden geplukt, dan moet hij Zava en zijn moeder helpen.

Zou hij dan weer thuis zijn? Hoe zou het met hen zijn?

Zouden ze aan hem denken? Of ongerust zijn? Dat denkt hij niet. Ze hebben vast en zeker van de burens gehoord dat hij met vader weg is.

Langs de weg staat een jongen met een reusachtige

rivierkreeft in zijn hand. Hij houdt het dier vast aan zijn voelspriet, zodat het in de lengte hangt. Verderop staan meer jongens met grote kreeften, maar ook met meervallen, vissen met lange snorharen. De jongens staan midden op de weg en houden hun vissen hoog in de lucht. Sommige auto's rijden keihard voorbij, zodat de jongens snel naar de kant moeten rennen.

De bus gaat een ijzeren brug over, waarvan het houten wegdek bijna is verdwenen. Alleen aan het begin liggen een paar planken over de brug. De chauffeur stopt, de bijrijder stapt uit en gaat voor de bus uitlopen. Hij geeft precies aan waar de chauffeur moet rijden. Halverwege de brug komt de bijrijder de bus in en vraagt Anichou en zeven andere jongens naar buiten te komen. Er zijn geen houten planken meer op het wegdek om over te rijden en Anichou en de andere jongens moeten ze achter de bus vandaan halen en voor de bus leggen, zodat deze weer een stukje verder kan rijden. Anichou stapt uit en loopt over een ijzeren bint naar de achterkant van de bus. Onder hem is een kolkende rivier. Hij schrikt ervan en kijkt niet meer naar beneden, maar recht voor zich. Samen met een van de jongens tilt hij een zware houten balk van achter de bus vandaan, loopt op zijn tenen over de ijzeren biels en legt de balk voor het voorwiel van de bus. Drie jongens doen hetzelfde en de vier anderen leggen twee latten voor de achterwielen. Nu kan de bus weer een

stukje vooruit. Zodra de bus met de voor- en achterwielen over het laatste stukje van het hout is gereden, beginnen de jongens weer van voren af aan. Het duurt daarom lang voordat ze aan de overkant zijn.

Anichou is trots, omdat hij zo'n belangrijke klus mag doen, maar hij vindt het ook eng om te balanceren over die kapotte brug.

Na tien keer heen en weer sjouwen met planken zijn ze aan de overkant. De jongens stappen weer in. Aan het andere eind van de brug staan kraampjes langs de weg. Of eigenlijk staan ze voor een deel op de weg. Er wordt groente en fruit verkocht.

Achter de kraampjes ziet Anichou rieten huisjes half onder water staan. Het heeft zoveel geregend dat de rivier overstroomd is en de huisjes ondergelopen zijn. Sommige zijn ingestort door de waterstromen.

“Bij ons gebeurt dat niet hè, pappa?” zegt hij. “Want onze rivier ligt veel lager dan ons huis.”

“Bij ons kan dat inderdaad niet,” zegt zijn vader. “De mensen die hier wonen zijn een beetje eigenwijs, want ze weten best dat het geen goede plek is om te wonen. Maar ja, ze willen hier blijven, omdat het hier vruchtbaar is, er veel vis is en ze spullen kunnen verkopen langs de weg.”

Anichou vindt het maar raar, wie gaat er nou langs een weg

wonen, waar zoveel auto's keihard langscheuren? Dat is toch gevaarlijk! En dan ook nog bij een rivier die overstroomt, zodat je hele huis vol water komt te staan.

De dikke vrouw die naast zijn vader zit, zegt: “De mensen die hier wonen, hebben ergens anders ook nog een huis, hoor. Zij slapen hier alleen als ze spullen verkopen.”

De bus stopt. Voor de ramen verdringen zich jongens met manden op hun hoofd. De een verkoopt gekookte eieren, de ander geroosterde maïskolven of pinda's.

Vader gaat naar buiten en loopt naar een kiosk, een klein barretje. Het volgende moment staat hij met een flesje cola in zijn hand. Anichou ziet dat de cola een gekke kleur heeft, een beetje waterig. Nipa, er zit natuurlijk nipa in. De dikke mevrouw is intussen ook opgestaan, zij moet er hier uit. Mooi, dan kan Anichou tenminste zitten en nog wel aan het raam ook! Hij kijkt naar zijn vader die nog een flesje bestelt.

Anichou vindt het helemaal niet fijn dat vader zoveel alcohol naar binnen giet. Straks praat hij weer zo raar, alsof zijn wangen bol staan van de kauwgum. Dan gaat hij rare dingen zeggen of, nog erger, ruzie maken. Gelukkig, de buschauffeur drukt op zijn toeter en geeft veel gas, een teken dat ze op het punt staan om verder te gaan. Vader staat nog bij de kiosk, hij is aan het betalen.

“Als hij nou maar opschiet,” denkt Anichou. Stel je voor

dat de bus zonder hem vertrekt, wat zou Anichou dan moeten? De chauffeur geeft gas, de bus schudt, schokt en rijdt met een ruk naar voren. Anichou duwt zijn handen op zijn buik. Als hij zenuwachtig wordt, krijgt hij altijd pijn in zijn buik.

Hij tikt op het raam naar zijn vader, die omkijkt, zijn handen in de lucht steekt en naar de chauffeur roept: “Hee, ik moet ook mee.” Hij neemt een aanloop, springt in de rijdende bus en rolt door het gangpad. Anichou schaamt zich voor zijn rollende vader, maar hij is blij dat hij er is.

Terwijl de bus door groene rijstvelden en ondergelopen velden rijdt, valt vader in slaap met zijn kin op zijn borst. Anichou kijkt naar buiten en ziet een spoorlijn waarop kapotte verroeste wagons staan. Die staan al stil sinds de oorlog, die 25 jaar lang in Mozambique heeft gewoed. Het is nog maar acht jaar vrede en er is nog geen tijd geweest om die wagons op te ruimen.

Iets vuurroods stijgt op uit het veld. Een vogel. Wauw, wat een kleur. Anichou kijkt hem na en denkt aan de karmijnen bijeneters. Ze zijn zo mooi blauw en roze. Misschien zo roze als de zee. Straks gaat hij het echt zien!

De bus stopt. Anichou kijkt door de kapotte voorruit en ziet water. Gaan ze nu door een rivier rijden? Hij schudt

zachtjes de schouder van vader.

“Vader we moeten door het water, kijk nou. En ik kan niet zwemmen.”

Vader schrikt wakker en kijkt om zich heen. “Nee domme jongen, dit is de weg, die is overstroomd. We moeten daar voorzichtig overheen rijden, anders raken we eraf en komen in het weiland terecht. Als we daarin rijden, zijn we zuur. Dan wordt de bus vastgezogen in de modder en kunnen we wachten totdat het water een beetje is verdwenen. En dat kan wel een paar weken duren.”

Anichou drukt zijn neus tegen het raam. Weiland? Hij ziet helemaal geen weiland. Hij ziet wel hengelaars, in bootjes en langs de kant van de weg. “Maar waar is dan dat weiland?” vraagt hij zijn vader.

“Dat is zo ver ondergelopen dat je het gras niet meer ziet.”

Anichou vindt het ongelooflijk, in het droge seizoen lopen hier koeien en als het hard regent kun je er gewoon varen!

Voor de bus lopen twee jongetjes met opgerolde broekspijpen.

Met hun blote voeten tasten ze af waar het wegdek loopt en waar het weiland begint. Zo wijzen zij alle auto's die langsrijden de weg en verdienen een goede cent – elk voertuig geeft geld voor hun diensten. Zo eenvoudig zou Anichou ook wel aan geld willen komen!

Stapvoets rijdt de bus door het water dat tegen de onderkant aanklotst. Af en toe stopt de chauffeur met gas geven, Anichou schrikt daarvan. Staan ze vast? Maar nee, de chauffeur is alleen maar voorzichtig. Het is maar goed dat de bus aan de onderkant hoog is, daardoor is het niet zo moeilijk om door het water heen te rijden.

Van de andere kant komt een rode personenauto aangereden, die heeft het heel wat moeilijker; het water klotst over de motorkap heen. De bestuurder rijdt hard door de diepe onmetelijke plas, om te voorkomen dat er water in de motor komt. Het is een prachtig gezicht, die vuurrode auto met dat bruinige water over de motorkap. Net een kleine fontein.

Anichou vindt het jammer dat de bus hier niet stopt, hij zou er maar wat graag uit springen en in het water plonzen.

Anichou is moe, leunt met zijn hoofd tegen het raam en sluit zijn ogen. Hij denkt aan Zava en zijn moeder. Zouden ze hem missen? Natuurlijk! En hij hen. Maar hij zal toch wel terugkomen in Luanova? Zijn zusje en opa en oma daar boven hem, hoog in de hemel zullen hem bijstaan.

Op het ronkende geluid van de bus valt hij in slaap. Hij droomt van de rieten mand die Zava en hij in de rivier hebben achtergelaten. De mand deint in roze water op kleine golfjes. In de mand zit zijn opa. Hij lacht tevreden en zwaait.

Anichou steekt zijn hand omhoog om terug te zwaaien, maar hij kan zijn arm niet bewegen. Ze zit vast. Maar waaraan? Dan voelt hij het, iemand heeft zijn arm gepakt! Geschrokken wordt hij wakker en ziet zijn vader, hij houdt Anichous arm vast en schudt aan zijn schouder.

“Hee joh, wakker worden, we moeten eruit. We zijn in Beira,” zegt vader.

Anichou wrijft in zijn ogen, kijkt door het raam en ziet een heleboel bussen bij elkaar staan. Eromheen lopen zoveel mensen, dat het wel een mierenhoop lijkt. Ze sjouwen met manden en tassen, kinderen, kippen en geiten.

Wat zei zijn vader ook alweer? O, ja Beira. Maar dat is die grote stad aan het strand, bij de zee! Hij zal nu echt de zee zien. Zou hij zijn mand tegenkomen?

3

Ontvoering naar het weeshuis

Aan de hand van zijn vader loopt Anichou door de vreemde omgeving. Er rijden grote glimmende auto's met bestuurders in kostuums. Er staan hoge stenen gebouwen, die afsteken tegen de lucht - hij kent alleen maar huizen zonder verdieping.

Verlegen kijkt hij naar de vrouwen in korte rokken en broeken en in korte truitjes, waaronder hun blote navels tevoorschijn komen. Hij durft niet te lang naar hen te kijken, want thuis heeft hij dat nog nooit gezien. Daar hebben vrouwen om hun middel een omslagdoek, die tot aan hun enkels reikt en een gewoon t-shirt in plaats van zo'n kort truitje.

Ineens ziet hij uit zijn ooghoek een witte persoon voorbij suizen op een toffe snelle fiets. Anichou denkt dat het een albino is, maar als hij goed kijkt, ziet hij dat het niet kan; de fietser heeft weliswaar wit haar, maar het is geen kroeshaar.

Ah, het is een blanke! Hij schrikt niet, want hij heeft wel eerder blanken gezien. Maar nooit van dichtbij. En deze fietst nog ook. Anichou dacht dat alle blanken heel rijk zijn en daarom altijd in een auto zitten.

“Mzungu!” roept hij enthousiast het woord voor blanke. Hij wuift uitgelaten.

“Ssst,” zegt zijn vader. “Zulke dingen mag je met je vriendjes thuis doen, maar hier in de stad hoort dat niet.”

Ze gaan een zanderig paadje in, waarlangs van takken en lege plastic zakken gemaakte kraampjes staan. Er worden tomaten en uien verkocht, gedroogde karpenta's, maïsmeel, spinazie, tweedehands kleding, schooltassen, plastic borden en kopjes, hakken en kapmessen.

“Dit is Praia Nova,” zegt zijn vader. “Achterin woont iemand die ik ken, daar slapen wij vannacht.”

Ze lopen langs de vele kraampjes, Anichou kijkt zijn ogen uit en denkt dat hij in luilekkerland is terechtgekomen. Stel je voor dat zijn moeder hier gewoon maïsmeel zou kunnen kopen, dan hoefde zij het zelf niet meer te stampen! Een marktkoopman roept de prijs van vijf kilo maïsmeel: “Tien duizend meticais.”

Tienduizend meticais, dat is 25 Eurocent! Dat is veel te duur voor zijn moeder. Nee, dan kan ze het beter zelf stampen.

Het paadje wordt smaller, de kraampjes verdwijnen en maken plaats voor houten hutjes met een gordijn of een stuk vitrage ervoor dat dienst doet als deur. Uit de hutjes komt muziek, gelach en de geur van gekookt maïsmeel en gebakken karpenta's. Vader loopt een huisje binnen en gaat aan een houten tafel zitten. Uit een donkere hoek komt een vrouw tevoorschijn.

“Carlos, jij hier?” zegt ze en loopt met wijdopen armen op zijn vader af. Ze omhelst hem. Haar grote gouden oorbellen tikken tegen vaders wang aan.

“En wie hebben we hier?” vraagt ze, terwijl ze Anichou over zijn hoofd aait.

“Mijn jongste,” zegt zijn vader.

Anichou zegt niks. Hij wil alleen maar wat eten.

Een uurtje later zit Anichou met een volle buik te suffen. Zijn hoofd op een houten tafel, zijn armen beschermend om zijn hoofd heen. Zijn vader is met de vrouw aan een andere tafel gaan zitten. Tussen hen in staat een fles nipa. Ze praten hard.

Anichou staat op en loopt geuwend naar buiten.

“Ben je moe,” vraagt de vrouw hem. “Hier neem die mat en ga binnen ergens liggen.”

In een hoekje op het zand rolt Anichou de mat uit, gaat erop liggen en sluit zijn ogen. Om hem heen, in de andere

huisjes, is het vreselijk lawaaiig: radio's tetteren, dronken mannen schreeuwen en op de achtergrond hoort hij auto's toeteren. Met twee armen over zijn oren valt hij in slaap.

‘s Ochtends wordt hij wakker van een zware fluit –
“hoeeeeee.”

Wat is dat nou weer? Hij gaat zitten en kijkt om zich heen. O, ja hij ligt in dat huisje van die vrouw. Op tafel naast hem staan borden. Vliegen doen zich tegoed aan de restjes van de vorige avond.

Buiten is het erg rustig, de zon is net op. Naast het hutje waar Anichou uitkomt, ligt een man keihard te snurken. Het is zijn vader. Anichou gaat naast hem zitten en wacht tot hij wakker wordt. “Hoeeeeeee,” hoort hij weer. Zijn vader schiet rechtop en grijpt meteen naar zijn hoofd. Anichou weet het al; hij heeft hoofdpijn van de nipa.

“Goedemorgen pappa,” zegt hij.

De man broemt wat terug.

“Wat is dat voor een geluid?” vraagt Anichou.

“Een boot natuurlijk, de haven is hier toch vlakbij!” zegt vader luid, terwijl hij opstaat, een beetje aan zijn t-shirt en broek trekt en met zijn hand door zijn haar strijkt. Dan sommeert hij Anichou met hem mee te gaan. De vrouw is nergens te bekennen.

Ze lopen weer langs de kraampjes, het is er nu een stuk rustiger dan gisteren, maar het is nog vroeg. Aan het einde van het zandpad komen ze weer op een asfaltweg, die ze oversteken. Voor hen ligt een plein met in het midden een lichtblauw geschilderde fontein zonder water. Om het plein heen zijn winkeltjes en twee terrasjes. Vader neemt op een ervan een stoel en bestelt koffie, cola en twee dingen om te eten. Voor het terras schooieren jongens van zijn leeftijd in kleding vol vlekken en scheuren en op blote voeten. Hij begrijpt niet dat ze dat durven, zo midden in het centrum.

Zelf doet hij alleen zulke oude kleren aan als hij thuis aan het spelen is, maar toch niet als je de stad ingaat! De jongens rennen telkens naar auto's toe en bedelen bij de raampjes.

“Straatjongens,” bromt zijn vader, “tuig is het, stuk voor stuk. Van mij krijgen ze nooit wat.”

“Moeten ze niet met hun moeder werken op de akker, water halen of voor hun broertjes en zusjes zorgen?” vraagt Anichou.

“Nee, zij wonen niet meer thuis, want ze willen juist niet werken. En sommigen hebben geen ouders meer. Maar kom laten we eten,” zegt zijn vader en hij wijst naar de ober, die naar buiten komt met een dienblad. Hij zet een cola neer voor Anichou en een cakeje met een heel klein beetje roze erop.

Zoiets heeft hij nog nooit geproefd.

“Vader ik moet plassen,” zegt Anichou.

“Ga maar naar binnen en vraag naar het toilet,” zegt vader. Anichou staat op en loopt naar de ingang van het café.

Onzeker stapt hij over de drempel. De ober vraagt wat hij zoekt en wijst naar een hoek. Achter een deur staat een witte stenen pot. Voor Anichou is het raar om daar in te plassen, thuis hebben ze een gat in de grond. Hij doet zijn best om niet naast de witte pot, op de tegelvloer te plassen. Als hij het toilet uitkomt, hoort hij muziek en ziet dat er een televisie in het café staat. Op het scherm maakt een man muziek met een glimmende, donkerrode elektrische gitaar. Hij houdt het voor zijn buik en trekt aan de snaren alsof zijn leven ervan afhangt.

Anichou kijkt dromerig naar de gitarist. Wat een prachtgitaar!

“Hup naar buiten jij, het is hier geen bioscoop,” zegt een van de obers, terwijl hij Anichou naar buiten duwt.

Lange tijd zitten Anichou en zijn vader op het terras. Zijn vader bestelt drie keer koffie, maar vraagt niet meer aan Anichou of hij iets wil. Daarna staat hij zonder wat te zeggen op en steekt het plein over, loopt een straat door, gaat een weg over en stopt bij een hoog gebouw.

“Kom,” zegt hij tegen Anichou, die achter hem loopt. “Hier moeten we zijn.”

In het donker lopen ze een heleboel trappen op. Anichou vindt het moeilijk, zo in het donker, want hij heeft nog nooit trappen gelopen en hij heeft geen idee hoever de treden uit elkaar liggen. Af en toe struikelt hij. Ze gaan een gang in.

Hier is het weer licht. Door een raam ziet Anichou de stad; een tekening met levende poppetjes.

Achter een bureau zit een mevrouw. Vader hoest langdurig en vraagt of hij mag binnenkomen. De mevrouw en vader begroeten elkaar en dan begint vader met een lang verhaal.

Anichou hoort de naam van zijn moeder vallen en hij ziet de vrouw met haar hoofd schudden.

Hij kijkt dromerig uit het raam, naar die miniatuurstad en die witte wolken die erboven hangen. Het is net alsof ze veel dichterbij staan, nu hij hoog in een gebouw is. Opeens hoort hij zijn vader zo erg hoesten, dat het net lijkt alsof hij stikt.

“U ziet hoe erg ik er aan toe ben met mijn tuberculose,” zegt vader.

“Tuberculose?” denkt Anichou. Hij wist helemaal niet dat zijn vader ziek was.

“Het is goed meneer, laat hem maar hier,” zegt de vrouw, terwijl ze een stoel naar Anichou toeschuift. Nog steeds uit het raam kijkend, gaat hij zitten. Beneden op straat steekt een van de straatjongens over, loopt vlak achter een jeep en springt achterop. Een voet staat op de achterbumper, de ander hangt

in de lucht. Met twee handen houdt hij het wiel vast dat aan de achterdeur hangt en kijkt zelfingenomen om zich heen. Dat lijkt Anichou ook wel wat, achter aan zo'n grote auto hangen!

Iemand aait hem over zijn hoofd. Hij draait zich om. Zijn vader staat achter hem. "Dag jongen, het beste," zegt hij.

Anichou snapt er niks van, waar heeft vader het over? Hij draait zijn hoofd terug naar het raam en zoekt de jongen op de bumper. Ha, daar gaat hij, de auto draait net een bocht in en de jongen hangt helemaal met de bocht mee. Heerlijk, dat gaat hij ook een keer doen.

Anichou kijkt nog eens goed de straat in. Bij een lange, hoge muur staan een heleboel mensen voor een luikje dat erin is gemetseld. Achter de muur is een vierkant gebouw met kleine ramen en tralies, waartussen handen wapperen. Dat moet de gevangenis zijn, denkt Anichou. De mensen voor het luikje komen natuurlijk eten brengen voor een familielid dat gevangen zit. Anichou heeft dat ook een keer gedaan, toen zijn vader in de gevangenis zat in het stadje Dondo. Hij had te veel gedronken en ruzie gemaakt met een politieagent, die hem meteen voor twee weken vastzette. Die stomme drank had heel wat problemen gegeven thuis. Moeder en opa vonden het dan ook eigenlijk helemaal niet erg toen vader op een dag niet meer thuiskwam. En voor Zava en hem was het

ook een stuk kalmer geworden in huis.

Er komt een vrouw de kamer inlopen. Anichou schrikt op uit zijn gedachten en gaat staan.

“Nee jongen, je moet netjes blijven zitten en afwachten totdat ik zeg dat je kunt gaan,” zegt de vrouw. Ze gaat achter een bureau zitten en pakt de telefoon.

“Ja, een jongetje van een jaar of negen,” zegt ze.

“Wat? Nee hij heeft niks bij zich. Ja, een arm gezin. Kom je hem snel ophalen, want ik weet ook niet wat ik met hem moet.”

Ze hangt op, zucht en loopt weg.

“En zitten blijven hè,” zegt ze nog.

Na een hele poos komt ze weer terug. Ze heeft een man bij zich.

“Ga maar met hem mee en gedraag je netjes,” zegt ze. Anichou staat op en loopt achter de man aan. Hij kijkt in de gang, op zoek naar zijn vader. Waar zou hij uithangen? Hij wil het vragen aan de vrouw, maar die is alweer aan het bellen.

De man heeft een grote witte auto, een soort jeep die hoog op zijn wielen staat. Anichou mag voorin, naast het stuur. De man rijdt soepel door de drukte van mensen, fietsers, honden en auto's heen.

De jeep stopt voor een hoog huis. Aan de overkant ziet

Anichou wittig zand. Het ziet er heel anders uit dan de rode aarde bij hem thuis. Of het grijzige uit de rivier. Achter het zand ziet hij een oneindige plas water. In de verte vaart een gigantische boot. De zee, dit moet de zee zijn! Ze is helemaal niet roze, maar blauwig en bruin met heerlijke witte schuimkoppen. Hij is niet teleurgesteld, want blauw en bruin zijn ook mooie kleuren. Hij wil snel uitstappen om in dat schuim te plonzen en uit te kijken naar zijn rieten vismand, die moet hier ergens drijven. Hij frummelt aan de deur, op zoek naar een knop om haar te openen. De man leunt over hem heen en helpt hem.

“Je weet zeker niet hoe dat moet? Dat heb je met jongens van het platteland,” zegt de man.

Anichou springt uit de auto en loopt naar het wittige zand. Jammer dat hij schoenen en sokken aan heeft, hij voelt liever het zand aan zijn tenen. Hij bukt en pakt een hand vol. Het is lekker zacht en fijn.

“Hee, deze kant op,” roept de man uit de auto. Hij zwaait met zijn arm naar het hoge huis. Hij loopt achter de man aan. Voor het huis zitten een paar jongetjes van zijn leeftijd. Ze spelen met autootjes van stukjes hout, blikjes en coladopjes. Van zand, schelpen en steentjes hebben ze een soort garage gebouwd. De autootjes zijn maar klein, Anichou en Zava maken veel grotere auto's van de spullen die de rivier meevoert. Verderop dribbelen kleine kinderen en op een

mat zitten vrouwen met groene schorten.

Anichou denkt dat het verpleegsters zijn – misschien is dit het ziekenhuis en is zijn hoestende vader hier. Had hij het niet over tuberculose? Anichou heeft helemaal geen zin om zijn knorrige vader op te zoeken, liever zou hij naar de zee gaan.

De man loopt naar binnen, gaat een kamertje in en doet de deur dicht. “Wacht hier maar even,” zegt hij.

Anichou staat in een donkere gang met grijzige tegels en kale muren. Het ruikt er niet naar een ziekenhuis, met die typische geur van ontsmettingsmiddel, maar naar pies en poep.

Drie peuters komen de gang in op hun blote voeten. Ze hebben een dunne luier aan, die bruinig is van de poep. Ze staan om Anichou heen en staren naar hem. Hij wordt er verlegen van. “Ksst, weg jullie,” zegt hij en wappert met zijn handen. De deur van het kamertje gaat open, een dikke vrouw staat in de deuropening.

“Nou Anichou, als je hier wilt blijven moet je toch wat aardiger doen tegen je nieuwe broertjes en zusjes,” zegt ze.

“Broertjes en zusjes?” zegt hij verbaasd.

“Ja, je mag een poosje hier blijven. Wij zullen voor je zorgen totdat je vader weer beter is,” zegt de vrouw en ze legt een hand op zijn schouder. Anichou krijgt het er benauwd van.

“Is mijn vader ziek?”

“Och jongen, heb je dan niet gehoord hoeveel last hij heeft van hoest, hoe benauwd hij het heeft. Je vader heeft tuberculose,” zegt de vrouw. “Daarom mag je voorlopig hier blijven, in dit kindertehuis. Kom ik zal laten zien waar je slaapt.”

Zij duwt Anichou de gang in. Aan het einde is een grote kamer met ingebouwde kasten, een paar bedden en een stapel matrassen.

“Hier slapen de grotere jongens. We hebben geen bed en ook de matrassen zijn allemaal bezet. Maar je kunt wel samen met Saïd op zijn matras. Heb je spullen bij je, die ik moet opbergen?”

Anichou haalt zijn schouders op.

“Ga dan maar naar buiten. En denk erom, niet op het strand komen en in de straat blijven!”

De vrouw doet de deur van het slaapvertrek dicht en duwt hem naar de voordeur. Als hij buitenstaat, knippert hij met zijn ogen, zo fel is de zon. In de verte glinstert de zee. Zijn vader ligt dus in het ziekenhuis en hij had niet eens in de gaten dat hij ziek is! Nu moet Anichou hier blijven, in een huis vol andere kinderen. En hij mag op een matras slapen in een heel grote kamer met ramen. Thuis heeft hij geen ramen, laat staan een matras. Hij slaapt gewoon op een matje. Maar hoe lang moet hij blijven en wanneer komt zijn vader hem

weer ophalen om naar huis te gaan? Naar zijn moeder en Zava?

Anichou voelt weer een steek in zijn buik van de zenuwen.

Maar ook omdat hij opgewonden is, want al is hij nerveus over wat er de komende tijd gaat gebeuren, hij vindt het wel spannend.

Hij loopt naar de muur, gaat door de poort en loopt naar de jongens toe. Zwijgend staat hij naast hen en kijkt hoe ze met hun auto's spelen. Hij leunt nonchalant tegen de muur met zijn handen in zijn zakken en weet niet goed wat hij moet zeggen. Het liefst wil hij meedoen, ook een auto pakken en die fraaie zelfgemaakte garage inrijden. Hij durft niet.

Een jongen komt aangeslenterd met een Heineken-blikje in zijn hand. Hij stopt bij de jongens. “Kijk,” zegt hij. “Een groen blikje, dat hebben we nog niet. Ik maak er een vrachtauto van.”

Een van de jongens pakt het blikje aan, kijkt ernaar en tikt er goedkeurend tegenaan. “Mooi, kunnen we nog een auto maken. Goed zo Gildo.”

De jongen die Gildo heet, probeert met de punt van een steen door het blikje heen te snijden. Als dat niet lukt, probeert hij het met een stukje glas dat in de garage als container dient.

Hij probeert het lange tijd, maar zonder succes.

Anichou voelt in zijn zak naar het mes dat hij van zijn vader heeft gekregen. Het is gemaakt van hout en het lemmet is gesneden uit een olieton. Met een groots gebaar haalt hij het uit zijn zak en gaat naast Gildo zitten. “Kom maar, ik doe het wel,” zegt hij.

“Wauw, heb jij een mes,” zegt Gildo verbaasd. “Wat een mooie zeg.”

Anichou snijdt het blik door midden en geeft twee stukken aan Gildo.

“Hier neem jij de helft maar,” zegt Gildo. “Dan kun jij ook een vrachtauto maken. En dat mes moet je goed verstoppen hoor, als ze er achterkomen dat je er een hebt, ben je hem zo kwijt.”

Anichou pakt het groene blik en begint aan zijn auto. Gildo geeft hem schelpen, lucifers, een touwtje en een dopje van een bierfles. Dopjes zijn altijd handig om wielen van te maken, maar aan één wiel heeft hij natuurlijk niks. Zijn broer Zava en hij hebben daar al lang geleden een oplossing voor gevonden; ze maken wielen van klei. Anichou graaft meteen met zijn handen in het harde zand waar hij op zit.

“Ben je een tunnel aan het maken?” vraagt Gildo.

“Nee, ik zoek klei voor wielen.”

Gildo haalt zijn schouders op en gaat verder met zijn auto.

Het duurt niet lang of Anichou haalt een plakje klei naar

boven. “Hier,” zegt hij tegen Gildo, “neem maar de helft.”

Hij maakt vier kleine balletjes, slaat ze plat en vormt ze tot wieltjes. Dan pakt hij er twee en verbindt ze met een stokje.

Hij maakt gaatjes in de buik van het halve blik, steekt daar touwtjes door en bindt het stokje met de wieltjes onderdaan het blik. Met de andere twee wieltjes doet hij hetzelfde. Nu alleen nog een stuur zoeken en dan is zijn auto klaar.

De andere jongens zijn om hem heen komen staan om zijn auto te bewonderen. Gezeten op zijn knieën, zijn auto tussen zijn benen, kijkt hij naar hen.

“Willen jullie ook een beetje klei?” vraagt hij. Ze knikken.

“Graaf maar,” zegt hij en schuift een stukje op.

Gildo kijkt hem aan en glimlacht.

“Bij wie slaap jij eigenlijk?” vraagt hij aan Anichou.

“Ze zeggen dat ik bij Saïd moet gaan liggen.”

“Bij Saïd?” zegt Gildo. “Maar die ligt op een matras op de grond. Je komt maar bij mij liggen hoor, ik heb een bed.”

Anichou kijkt naar zijn nieuwe vriend en voelt zich al een stuk beter. Misschien is het helemaal niet zo erg om hier een poosje te wonen. In een grote stad, vlak bij de zee. Wie weet wat hij nog allemaal gaat meemaken in Beira!

4

Weeshuisheksen

De grond van het klaslokaal is zo koud aan zijn billen, dat Anichou zijn handen onder zijn kont schuift.

Geconcentreerd kijkt hij naar de meester, die op het bord schrijft. Het zijn woorden en Anichou snapt er niets van. Thuis gaat hij niet naar school, er is er niet één in de buurt. Dat vindt hij wel jammer, hij zou best iets willen leren.

Sinds hij in het weeshuis woont, moet hij elke dag naar school.

Ook al kan hij niet lezen, rekenen en schrijven, hij vindt het gezellig om naast al de andere jongens en meisjes te zitten. Hij geniet het meest als de meester iets vertelt over de rest van de wereld of over wat er vroeger is gebeurd. Gildo zegt dat die vertelsels lessen in aardrijkskunde en geschiedenis zijn. De meester vertelt dat er behalve Mozambique veel meer landen bestaan. Hij tekent een kaart op het bord, die de wereld of de aarde heet en hij zegt dat deze zo rond is als een bal. Gildo

mag aanwijzen waar Mozambique ligt.

Anichou kan zich niet voorstellen dat hij nu ergens op die bal zit. Waarom valt hij er niet af? De meester zegt dat die bal, die aarde ronddraait. Als dat zo was zou hij toch hartstikke draaierig zijn de hele dag?

De lessen machamba vindt Anichou het leukst. Machamba betekent klein akkertje en de meester vertelt tijdens die lessen over het verbouwen van groenten en aardappelen. Hij heeft zaadjes bij zich en legt ze op zijn bureau.

“Wie weet welke zaadjes van maïs zijn?” vraagt hij.

Anichou steekt zijn vinger op.

“Kom maar naar voren,” zegt de meester.

Verlegen staat Anichou op en loopt schoorvoetend naar de meester toe. Hij staat voor het bureau, met zijn rug naar de klas.

“Kom maar achter mijn bureau staan, dan kan de klas zien wat je doet.”

Hij draait zich om en ziet twintig paar jongens- en meisjesogen naar hem kijken. Hij krijgt er een kleur van en krabt op zijn hoofd. Gauw kijkt hij naar de zaadjes en wijst er een paar aan.

“Maïs.”

Hij herkent nog veel meer: “Zoete aardappel, spinazie, pompoen, rijst.”

“Zo jongen,” zegt de meester, “jij weet er heel wat van.”

“Natuurlijk,” zegt Anichou, “Ik werk bij mijn moeder op de machamba. Inzaaien, water geven, onkruid wieden, vogels weggagen, oogsten. Vooral als de vijfde volle maan voorbij is, help ik altijd. Dan moet er worden geoogst en kunnen mijn moeder en broer het niet met z’n tweeën.”

“Je bedoelt de vijfde maand, in mei dus,” vult de meester hem aan.

Dat zegt Anichou niks, hij rekent de tijd uit naar het aantal volle manen die er aan de hemel hebben gestaan.

“Ik denk het wel,” mompelt hij. “Wij moeten dan echt snel oogsten, anders pikken de vogels al het voedsel. En als we hebben geoogst moet de oogst zo snel mogelijk van het land af en naar de voorraadhut worden gebracht, anders halen de dieven het weg.”

“Dieven? Waar kom je dan vandaan?” vraagt de meester.

“Luanova, achter Nyamathande,” zegt hij.

“Is het daar vruchtbaar?”

“Nou en of,” antwoordt Anichou. Hij begint te vertellen. Over de grond die een groot deel van het jaar kurkdroog is en in regentijd verandert in land waar je uitstekend op kunt verbouwen. Over de rivier, waaruit hij water haalt om het land te besproeien als het te droog is. Over goede oogsten, slechte oogsten en ziektes van de planten.

Iedereen luistert ademloos naar de nieuwe klasgenoot. “Jij

weet er wel heel veel van,” zegt de meester. “Bedankt, je mag weer gaan zitten.”

Anichou ziet dat alle kinderen in de klas naar hem kijken. Met gebogen hoofd loopt hij naar zijn rieten mat en gaat weer naast Gildo zitten.

“Wat een kennis heb jij, hartstikke gaaf joh,” zegt Gildo.

Anichou voelt zich groeien, recht zijn rug en kijkt trots de klas in. Hij kan dan wel niet lezen, schrijven of rekenen, maar over voedsel verbouwen hoeft niemand hem iets te vertellen.

En dat is eigenlijk het belangrijkste, want wie niet te eten heeft, kan niks. Wat heb je met een lege buik aan lezen, schrijven en rekenen?

Het is rond het middaguur. Anichou en Gildo gaan naar het kindertehuis om te eten. De eetzaal is bomvol kinderen.

Anichou wast zijn handen en gaat aan een van de lage tafeltjes zitten. Voor hem staat een bord met massa. Het ziet eruit als aardappelpuree. Ernaast ligt een plasje tomatensaus en een vissenkop. Lekker vis! Hij pakt tussen zijn duim en wijsvinger een stukje massa, maakt er een bolletje van en doopt die in de tomatensaus.

Tegenover hem zitten drie peuters te smakken. Zij graaien met hun kleine vingers in hun borden. De kleinste leunt met zijn elleboog op tafel en raakt het bord, zodat het bijna in zijn schoot valt. Anichou schiet naar voren en pakt het bord. Net

op tijd. Hij tikt de kleine jongen op zijn hand. Het meisje ernaast drinkt zo gulzig uit haar beker water dat de helft op haar t-shirt valt. Anichou pakt de beker af en legt uit dat ze langzaam moet drinken.

Clara, die naast hem zit, verslikt zich in een stukje vis.

Anichou slaat haar zachtjes op haar rug. Hij is bang voor Clara, zij is ondervoed en haar benen en armen zijn zo dun als takjes. Haar hoofd is groot en haar buik opgezwollen. Anichou vindt haar eng.

Na het eten loopt Anichou naar de babykamer en kijkt de wiegjes in. Het zijn baby's zonder moeder. Hij vindt het zielig, die baby's zo alleen in een bed en is blij dat hij een moeder heeft, bij wie hij vroeger altijd op de rug gebonden zat. Of ze nou op het land ging werken of tomaten verkopen, ging koken of de was deed, Anichou was erbij. Heel soms, als ze moe was, bond ze Anichou op Zava's rug. Goh, hoe zou het met hen zijn? Zouden ze aan hem denken? En hoe zou de oogst zijn? Veel aardappelen dit jaar? En vader dan, zou die al een beetje beter zijn?

Een verzorgster komt binnen. "Weet jij hoe het met mijn vader is?" vraagt hij aan haar.

"Alsof ik dat weet! Het kan mij niet schelen ook. Als er iets te melden is, hoor je dat van de directeur. Ik hoop alleen dat iemand van je familie jou binnenkort komt ophalen, want ik

heb het druk genoeg hier. Ik zit echt niet te wachten op een plattelandsjongen uit Luanova. En nu hup, naar buiten jij, ga maar met je vrienden spelen.” Ze geeft hem een draai om zijn oren. Het is zachtjes, maar ze doet het toch maar. Verdrietig loopt Anichou naar buiten.

Voor het hek staat Gildo.

“Laat maar gaan joh,” zegt hij. “Zij is altijd zo onaardig en kan alleen maar schreeuwen. Zij en die andere, Paulina. Daar zit ze.” Gildo wijst naar een knappe vrouw met lang ingevlochten haar en een zacht gezicht. “Wij noemen die twee de weeshuisheksen, omdat ze vreselijk krijsen en gemeen in je arm kunnen knijpen. Je moet hen vooral in de gaten houden als we cadeautjes krijgen.”

“Cadeautjes?” zegt Anichou.

“Ja, we krijgen wel eens cadeautjes van mensen, die ons zielig vinden omdat we in een tehuis wonen. Kleding, vlees, snoep, koek of limonade. En speelgoed natuurlijk. Dat krijgen we vooral van blanken mensen. Soms komen ze met de raarste dingen om mee te spelen.”

“Maar wat heeft dat met Paulina te maken?” vraagt Anichou.

“Kijk, alle verzorgsters pikken natuurlijk cadeautjes van ons om ze thuis aan hun eigen kinderen te geven. Want thuis hebben ze natuurlijk ook geen speelgoed, dat kunnen ze niet betalen van hun kleine inkomen. Telkens als de directeur

ontdekt dat er iets weg is en erover praat met de verzorgsters, dan houden ze hun mond. Alleen Paulina roept altijd dat wij het gedaan hebben. Dat wij speelgoed hebben verkocht op straat om daar cola en snoep voor te kopen.”

Anichou kijkt naar zijn vriend en mompelt verbaast: “Verkopen?”

Gildo knipoogt: “Tuurlijk doen we dat, maar niet zo vaak als Paulina zegt. Kom, we gaan eens kijken wat er op het strand te beleven is.”

Anichou aarzelt: “We mogen toch niet op het strand komen?”

“Niemand hoeft dat toch te weten en aangezien geen mens op ons let, kunnen we lekker doen wat we willen,” zegt Gildo en loopt naar rechts. Aarzelend loopt Anichou achter hem aan.

Als ze uit het zicht van het tehuis zijn, steken ze de weg over, naar het strand. Anichou heeft geen schoenen aan en voelt het zachte, warme zand aan zijn voeten. Hij kan de zee niet zien, eerst moeten ze een duintje over. Hij hoort golven ruisen en mannen zingen. Langzaam klimt hij door het mulle zand het duintje op. Op de top springt Gildo naar beneden, het zand stuift in wolken om hem heen. Anichou springt ook, hij zakt weg, staat op, springt weer. Wat een heerlijk zand! Beneden is het strand, waarachter de zee bruist en buldert. Aan de rand is zij wit, daarachter is het bruin en groen,

precies zoals Anichou haar op zijn eerste dag hier heeft gezien. Anichou rent in de schuimende waterrand, het water klapt tegen zijn kuit, tegen zijn knieën, tegen zijn buik – oei wat loopt die zee lelijk schuin af. Hij opent zijn mond, duikt kopje onder, zet met zijn voet af op de bodem en springt pijlsnel weer naar boven.

Bah, wat een vies water, het smaakt naar zout!

Hij draait zich om en ziet de grootse zee achter zich, die een fikse golf zijn richting uitduwt. Klap! De golf raakt hem keihard. Hij valt om, maakt een kopduikeling, wordt door de golf omhoog getild en belandt op het strand. Daar ligt hij, op zijn rug. Verdwaasd gaat hij rechtop zitten. Naast hem staat Gildo.

“Wat doe je nou, man, ben je gek of zo?” schreeuwt Gildo.

Anichou haalt zijn schouders op. “Nou gewoon, het water in. Dat doe ik echt niet voor het eerst hoor, ik weet heus wel hoe dat moet. Thuis woon ik toch bij een rivier!”

“Je bent lekker bijdehand hoor, een rivier! Dat is wel heel even wat anders dan de zee. De zee is levensgevaarlijk. Die trekt je mee naar het donkere diepe, en laat je daar achter op de bodem in het zand tussen de schelpen en vissen. Weet je wel hoeveel kinderen de zee al heeft opgegeten hier in Beira. Die kun je op twee handen niet tellen.”

Anichou staat op en kijkt nog eens goed naar de golven.

Als je nog niet eens in het water kunt springen, niet kunt vissen langs de kant, wat heb je dan aan zulk water?

Zijn aandacht wordt getrokken door zingende mannen. Ze zitten in piepkleine, uit een boomstam gehouwen bootje. Een van hen zit in de punt en zingt telkens een zin, waarop de mannen in koor antwoorden. Het klinkt zo:

De man: “We hopen dat we veel vissen vangen en de goden ons goed gezind zijn.”

Alle vissers antwoorden: “Ja, wij danken de goden.”

De man: “Onze vrouwen en kinderen zullen straks gelukkig zijn met hun buiken vol vis.”

Alle vissers: “Wat zullen ze eten, wat zullen ze eten. Ollee, olla, ja wat zullen ze eten.”

Bij de laatste zin rukken de mannen keihard aan het net en halen een stukje ervan binnenboord. Het klinkt prachtig.

Gildo staat een stuk verderop, bij vissers die een net aan de kant trekken. Heel ver weg in de zee drijft een rode plastic boei, dat is het ene eind van het net. Aan het andere eind zitten twee lange lijnen en aan elke lijn staan tien mannen te trekken.

Gildo roept Anichou. “Kom op joh, helpen.” Anichou loopt erheen, wurmt zich tussen de vissers en pakt een stukje van het touw. “Een, twee, hup,” Pfoe, wat een zwaar karwei.

Voor hem ziet hij een blote gespierde rug van een man met een t-shirt waarvan het boord met nog maar twee draden vastzit aan het shirt. Hij draagt één gymshoel vol gaten en zijn broek is zo gescheurd dat hij er nog een broek onder draagt, anders kijk je zo naar zijn billen. Hij ziet er armoedig uit, maar Anichou weet dat dit de werkkleren van de man zijn. Thuis heeft de visser natuurlijk andere kleren. Die doet hij niet aan als hij aan het werk is in die zoute zee. Logisch.

Het duurt best lang voordat het net op de kant ligt. Er hangen zilverkleurige vissen in, lichtblauwe en geelroze. Een groepje vrouwen is erbij gekomen om de vis in rieten manden te doen.

Het zijn de vrouwen van de vissers. Zij nemen de grote vissen mee om te verkopen op de markt.

De kleintjes worden uitgedeeld aan iedereen die geholpen heeft. Ook Gildo krijgt een zilveren vis.

Als alle vis eruit is, gooien de vissers de restanten eruit: de kwallen, de zeesterren, het zeewier. Anichou loopt nieuwsgierig naar al die rare dingen die op het strand neerkomen. Vooral die glibberige paarse drabdingen vindt hij raar. Voorzichtig duwt hij met zijn voet ertegenaan.

“Oppassen, dat zijn gemene dieren,” roept Gildo.

“Dieren?” zegt Anichou, “zijn dat dieren?”

“Ja, kwallen. Die hebben aan de onderkant tentakels met

gif. Wanneer je ze aanraakt, spuiten ze dat onder je huid,” zegt Gildo, terwijl hij de kwal met een stok omdraait.

De kwal zwabbert als een plumpudding. Anichou ziet inderdaad tentakels onder aan het ding. Hij bukt zich en port met zijn vinger in de zijkant. Dat voelt wel heel eng.

“Rotbeesten,” zegt Gildo, en hij prikt met zijn stok zo hard in de kwal dat de stok erdoorheen gaat. Dan tilt hij de stok op en werpt het dier zo ver mogelijk de zee in.

Anichou ziet een zeester. Bruin met een vuurrode steenachtige cirkel erop. Hij had er geen idee van dat er in de zee zoveel dingen met prachtige kleuren woonden.

“Heb je die vis gezien met die platte snoet?” vraagt Gildo. Anichou knikt.

“Dat is een haai,” zegt Gildo. “Die zijn heel gevaarlijk. Dit was nog maar een piepkleine baby, maar ze kunnen heel erg lang worden en vallen soms mensen aan. Hier ook hoor, voor de kust. Toen mijn vader klein was heeft hij op het strand een dode man zonder benen gezien. De haai had die benen opgegeten.”

“Je vader, heb jij een vader?” zegt Anichou. “Waarom woon je dan niet bij hem?”

Gildo haalt zijn schouders op. “Weet ik veel waar hij hij uithangt, ik heb hem sinds mijn moeder doodging zeven jaar geleden niet meer gezien.” Hij staart over het water. Anichou slaat een arm om zijn schouder. “Kom joh, we gaan verder.”

Gildo glimlacht. “Ja, laten we verder gaan. We gaan onze vis verkopen.”

Op het strand leunt een blanke man tegen een grote rugzak aan. Hij heeft hele grote schoenen aan zijn voeten, alsof hij een flinke tocht gaat maken. Zijn blote benen steken wit uit zijn korte broek. Gildo loopt naar hem toe.

“Hallo bom dia,” zegt hij.

“Hallo,” antwoordt de man. Ah, hij spreekt ook Portugees, net als Gildo en Anichou. Portugees is de nationale taal van Mozambique.

“Waar kom je vandaan?” vraagt Gildo.

“Uit Nederland.”

“Nederland?” vraagt Gildo.

“Ja, dat is een piepklein landje niet ver van Portugal,” zegt de man.

“Spreeken ze daar ook Portugees?” gaat Gildo door.

“Nee,” zegt de man. “Maar ik heb een speciale cursus gedaan en nu kan ik het een beetje.”

Gildo legt de vis op zijn hand en duwt deze naar voren. “Kopen?”

De man pakt het dier bij de staart. “Is ie vers?”

“Net gevangen door mijn vader,” zegt Gildo, terwijl hij naar de zee wijst. “Mijn vader is visser, hij gaat elke morgen heel vroeg de deur uit, nog voor de zon op is, om vis te

vangen. Een deel eten we zelf op, een deel moeten we verkopen om de school mee te betalen.”

Anichou stoot zijn vriend aan, wat een leugenaar!

Gildo trapt stiekem op zijn teen. “Ssst,” zegt hij.

“O, leuk, dus jouw vader heeft deze zelf gevangen? En ga je wel eens mee?” vraagt de man.

“Niet vaak, want het is nogal gevaarlijk. De laatste keer hadden we wel vijf haaien om de boot heen. Mijn vader zegt dat die liever een klein jongetje hebben als ik dan een grote taaie man. Daarom wil hij niet dat ik meega.”

“Wauw,” zegt de Nederlandse man. “Wat een avontuurlijk leven hebben jullie toch hier. Kom zitten.” Hij slaat met zijn handpalm op het zand naast zich.

“Willen jullie iets drinken?” Hij frummelt in zijn zak. “Hier, haal maar drie cola’s.” Gildo pakt het geld en loopt naar het karretje verderop, waar cola en koek wordt verkocht.

De Nederlander wendt zich tot Anichou.

“Hoe heet jij?” vraagt hij.

Anichou mompelt zijn naam. Die rot-Gildo ook, loopt hij zomaar weg. En nu zit hij hier opgescheept met die blanke.

Wat moet hij daar nou tegen zeggen? Maar hij hoeft niks te zeggen, want de man vraagt hem honderduit. Hij wil weten waar hij vandaan komt, hoe oud hij is, wat zijn vader doet en of hij in een huis woont of in een rieten hut. Anichou geeft korte antwoorden en vertelt lang niet alles aan de man. Hij

heeft geen zin zomaar zijn hele leven uit de doeken te doen aan die onbekende man. Wie weet wat hij met die informatie doet.

Misschien wel kwade geesten sturen naar zijn moeder in Luanova. Nee hoor, hem niet gezien.

Ineens begint de man over zichzelf te vertellen, zonder dat Anichou iets heeft gevraagd. “Ik woon in Nederland,” zegt hij, “maar nu ben ik voor een jaar op wereldreis. Ik ben begonnen in Zuid-Afrika en toen naar Mozambique gegaan. Ik ben hier naartoe gekomen met de bus uit Maputo.”

Anichou luistert met open mond naar hem. Zuid-Afrika grenst aan Mozambique, dus hij snapt best dat de man daar vandaan is gekomen. Maar Nederland is heel ver weg heeft hij op de kaart op school gezien.

“Hoe bent u uit Nederland gekomen?” vraagt hij verlegen.

“Met het vliegtuig natuurlijk,” zegt de man lachend.

“Dan heeft u zeker een paar weken in dat vliegtuig gezeten?”

“Nee, een vliegtuig gaat zo vreselijk hard dat je in een mum van tijd bent waar je wezen moet. Vanuit Nederland naar Zuid-Afrika is het bijvoorbeeld tien uur.”

“Is het dan niet eng, in zo’n donker vliegtuig, hoog in de lucht?” vraagt Anichou.

“Eng?” De man wijst met zijn vinger naar zijn hoofd. “Het

is prachtig om door de raampjes naar buiten te kijken, naar de wolken, de bergen, de zeeën, de woestijnen.”

Anichou kijkt naar zijn tenen. Raampjes, hij weet niet eens dat een vliegtuig raampjes heeft!

Gildo komt aangelopen, twee flesjes cola in de ene, een flesje in de andere hand. Hij tovert uit zijn zak drie koekjes tevoorschijn.

“Ik had nog een heel klein beetje geld over en de koekjes waren zo goedkoop,” verontschuldigt hij zich, terwijl hij er een aan Anichou geeft. Nog voordat de man iets terug kan zeggen, is het koekje al in zijn mond. “Hier, u ook een,” zegt hij met zijn mond vol. De man vindt het niet erg, hij moet zelfs lachen om de brutale Gildo.

Gildo vraagt aan de man of hij de vis nog koopt. “Dat is een goed idee, dan kan ik hem lekker klaarmaken op de camping vanavond op een van de barbecues,” zegt hij.

Uit zijn rugzak haalt hij een krant en legt de vis daarop.

“Hoeveel?” Gildo wil vijfduizend meticais, ongeveer een gulden. Als de man hem het geld geeft, knoopt hij dat in een hoekje van zijn t-shirt.

“Nou meneer, we gaan weer verder. Ik moet gaan kijken of ik mijn moeder moet helpen met vis verkopen,” zegt hij.

Zodra ze een eindje van de man afzijn, stoot Anichou zijn

vriend aan. “Hee joh, Gildo wat was dat nou voor een verhaal over je vader die visser is? En over vis verkopen met je moeder?”

“Blanke mensen willen altijd zoveel weten. Als ik vertel over het tehuis, gaan ze nog veel meer vragen,” legt Gildo uit.

“Dan willen ze weten waar mijn ouders zijn en of ik hen ben kwijtgeraakt in de oorlog. Ik heb helemaal geen zin om dat allemaal te vertellen, want wat hebben zij nou aan die informatie?”

“Maar waarom zeg je dan dat je vader visser is?” probeert Anichou.

“Dat vinden toeristen leuk, dat je de zoon bent van een visser en dat je je vader helpt met zijn werk. Ik denk dat ze in hun eigen land geen vissers hebben. Of geen kleine jongens die hun vader helpen.”

“Wat zijn dat, toeristen?” vraagt Anichou.

“Mensen die voor hun plezier hier naartoe komen om ons land te zien. Zij zijn vreselijk rijk, want ze kunnen zomaar een kaartje betalen voor het vliegtuig en als ze hier zijn, werken ze niet.”

“Hoezo werken ze niet. Ze moeten toch eten?”

“Deze mensen hebben zo ontzettend veel geld dat ze genoeg in hun zak hebben om een paar weken niks te doen,” zegt Gildo en hij klopt op zijn eigen, uitgescheurde broekzak.

Anichou kijkt bedenkelijk: “Die man van daarnet zegt dat

hij een half jaar op reis is. Dat bestaat toch helemaal niet, een half jaar zonder werk.”

“Wel hoor, makkelijk,” antwoordt Gildo en hij haalt zijn schouders op. “Je moest eens weten hoeveel zo’n kaartje kost voor het vliegtuig, zoveel geld zal jij je hele leven niet bij elkaar zien. Ze hebben gewoon veel geld in andere landen, zoals Nederland.”

“Dus het is eigenlijk een paradijs daar?” vraagt Anichou.

“Het schijnt daar inderdaad een paradijs te zijn,” zegt Gildo.

“Waar ligt het dan?” vraagt Anichou.

“Ergens aan de overkant van de zee.” Zegt Gildo.

Anichou zucht en gaat op zijn rug liggen. Wie had ooit gedacht dat er zoveel te doen was buiten Luanova? Wat heeft hij toch een hoop geleerd de afgelopen dagen!

5

Gildo's truc

“Nu is het genoeg, hij kan echt niet langer blijven!”

Anichou staat achter de deur van de directeur te luisteren. Ze praten daarbinnen over Saïd, die vandaag weer baby's kneep en peuters sloeg. Het is niet de eerste keer dat hij zich zo misdraagt, Saïd doet vaak rare dingen. Hij pest, maakt dingen kapot en scheurt zijn kleding in tweeën.

Anichou kan zich best voorstellen dat Saïd zo doet, want hij is doofstom. Het enige dat hij kan zeggen is 'hu, hu, hu' en hij kent niet eens gebarentaal, want er is in Beira geen school voor doofstomme mensen. Er is dus niemand die met hem kan communiceren. Het moet toch vreselijk zijn als niemand je ooit kan verstaan, niemand je ooit begrijpt. Anichou snapt daarom best dat Saïd af en toe heel erg kwaad wordt en zich afreageert. De verzorgers willen er niks van weten, die hebben helemaal geen tijd voor een lastig jochie dat anderen pijn doet en spullen stukmaakt. Zeker nu er zoveel baby's zijn, kunnen

ze niet extra op hem letten.

“Er zit niks anders op dan dat hij naar het Rode Kruisproject voor straatjongens gaat,” hoort Anichou de directeur zeggen.

Pijlsnel schiet Anichou naar buiten, op zoek naar Gildo. Hij hangt rond voor het hek.

“Hee, Saïd moet naar het Rode Kruis,” zegt Anichou.

“Ai, het Rode Kruis. Dat zal hem niet meevallen,” zegt Gildo en hij krabt op zijn hoofd. Anichou kijkt hem verbaasd aan: “Hoezo?”

“Bij het Rode Kruis wonen echte straatjongens, keiharde gasten. Als je een doetje bent, heb je het niet makkelijk bij hen. Aan de andere kant is het wel fijn, want je hoeft niet naar school en mag de hele dag in de stad rondhangen.” Gildo lacht. “Dat lijkt mij tenminste wel lekker.”

“Wat is daar nou aan,” zegt Anichou. “School is toch hartstikke leuk.”

Nog dezelfde dag stapt Saïd in de auto. Hij weet niet waar hij heengaat, maar een ritje in de auto is voor hem altijd goed. Als de auto wegrijdt, zwaait hij uitbundig. Arme Saïd. Weet hij veel.

Anichou krijgt het stuk schuimrubber waarop Saïd sliep. Nu hoeft hij niet meer naast Gildo te slapen. Eigenlijk vindt

hij dat best jammer, hij voelt zich veilig bij Gildo. En hij kon zulke gave moppen en verhalen vertellen als ze met hun hoofden onder de dekens lagen. De grootste lol hadden ze als een van hen weer een klinkende scheet liet. Die van Gildo maakten het meeste lawaai en die van Anichou stonken het meest.

Maar Anichou vindt het ook prettig om nu een eigen matras en een eigen deken te hebben waarvoor hij verantwoordelijk is.

Daardoor voelt hij zich onafhankelijker, volwassener. Het maakt hem ook verlegen, zo'n eigen matras – zijn moeder of opa hebben daar nog nooit op geslapen. Thuis ligt iedereen op een rieten mat. Als hij heel eerlijk is, vindt hij een mat eigenlijk veel lekkerder. Daar zak je tenminste niet zo in weg.

Dat schuimrubber is zo zacht dat je hele lijf in een rare knik gaat! Hij heeft zelfs af en toe pijn in zijn rug 's ochtends. Hij vindt het trouwens een beetje vies ook, want als je een keer zweet of per ongeluk het matras vuil maakt, wordt het nooit meer schoon. En voor je het weet, gaan er beestjes in zitten.

Hij heeft al een keer twee kakkerlakken in een holletje in het schuimrubber gezien. Niet dat hij bang is voor een kakkerlak, maar ze maken zo'n irritant krassend geluid in het matras. Hij heeft gehoord dat er vorig jaar vlooiën in zaten. Nee, dan een mat. Die kun je schrobben, in de zon drogen

en weer binnen leggen.

Het is vandaag Wereld-Aids-dag, een dag waarop op de hele wereld aandacht wordt besteed aan deze dodelijke ziekte. En geld ingezameld voor onderzoeken naar de ziekte. De dag is vooral gericht op het geven van informatie; iedereen moet weten wat Aids is en hoe je ervoor kunt zorgen dat je het niet krijgt. Anichou weet er al iets over, want de meester heeft erover verteld. Die zegt dat je Aids kunt krijgen via bloed en als je onveilig vrijt met een meisje. Brrr, vrijen met een meisje, daar moet hij niet aan denken. Hij durft ze nog niet eens aan te raken!

Volgens de meester komt Aids over de hele wereld voor, maar het meest in Afrika. Soms zijn er kinderen die allebei hun ouders verliezen aan Aids en die moeten dan voor zichzelf zorgen. Anichou denkt aan Zava. Goh, hij en Zava samen, zonder hun moeder. Dat zou toch wel veel vreselijk zijn. Als hij weer thuis is zal hij aan zijn moeder vertellen dat ze moet oppassen voor Aids.

In Beira wordt op deze speciale dag een popconcert gehouden op een van de grote pleinen, vlak bij het tehuis. Heel vroeg in de ochtend gaan Gildo en Anichou naar dat plein. In het midden staat een houten podium, verder gebeurt er nog niks.

Gildo loopt er recht op af en klimt erop, Anichou volgt, angstig om zich heen kijkend om te zien of zij niet gesnapt worden. Gelukkig, er is nog niemand te zien. Gildo staat in het midden van het podium. “Kijk,” zegt hij. “Ik ben Robbie Williams.” Anichou kent die man niet, maar hij heeft wel zijn foto’s gezien in het tehuis. Het is een zanger uit Europa, die vorig jaar een autobusje aan het tehuis heeft gegeven.

Gildo maakt een vuist en houdt deze bij zijn mond, alsof hij een microfoon vast heeft. Hij danst snel met zijn voeten heen en weer, duwt zijn kont naar achteren, schudt met zijn billen en loopt van links naar rechts. Hij is net een dronken kip.

Anichou gaat naast hem staan. “Ik ben de gitarist,” zegt hij en hij doet net alsof hij een elektrische gitaar voor zijn buik heeft.

Hij trekt aan de snaren en schudt zijn hoofd heen en weer. Net als de man op televisie in het café waar hij met zijn vader was op de eerste dag in Beira. “Ieew, ieeew,” doet hij het geluid van een gitaar na. Gildo begint te zingen: “Wij zijn de beste zangers van de wereld. Wij zijn zo rijk dat we elke dag cola kunnen kopen. En koekjes, de lekkerste koekjeeeeeeeeees.”

“Zo gaat ie lekker?” Voor het podium staat een jongen. Of

nee, het is een meisje, maar ze ziet er uit als een jongen, met haar puntschoenen, spijkerbroek en pet. “Jullie mogen hier helemaal niet staan,” zegt ze.

Gildo stopt meteen en geeft Anichou een duwtje, als teken dat hij ook moet ophouden.

“Hallo, Monica,” zegt Gildo.

“Jij weer hè,” zegt ze. “Wat ben je nou weer aan het uitspoken?”

“Gewoon een beetje lol maken met mijn nieuwe vriend Anichou,” antwoordt Gildo bedeesd.

Het meisje haalt haar schouders op en loopt weg. “Ik zie je nog wel,” mompelt ze.

Anichou kijkt haar na. Ze lijkt niet alleen op een jongen, ze loopt ook zo, een beetje wijdbeens en met grote stoere stappen.

“Wie is dat?” vraagt hij.

Gildo schudt zijn hoofd: “Dat is Monica, het gevaarlijkste straatmeisje van Beira. Als zij boos op je is, kun je je maar beter bergen, want ze is heel sterk. Maar als ze je vriend is, zit je goed en zal ze je altijd helpen.”

De rust op het plein wordt verstoord door drie pick-up auto's met volle achterbakken. Een van de mannen die uitstapt, wenkt hen. Ze lopen naar hem toe. “Help even een handje!,” zegt hij.

Een paar uur lang sjouwen de twee jongens met grote planken, waarvan kraampjes worden gemaakt. Met elektriciteitssnoeren voor de muziekinstallatie, klapstoelen voor belangrijke genodigden en parasols die hen tegen de zon moeten beschermen. De grote luidsprekers mogen ze niet dragen, de mannen zijn bang dat ze die laten vallen. Als ze niet meer nodig zijn, krijgt ieder van hen vijfduizend meticals, ongeveer een gulden. Nu kunnen ze in ieder geval straks een colaatje kopen.

Het is veel drukker geworden. Anichou kijkt zijn ogen uit. Hij ziet meisjes, iets ouder dan hij met bloesjes waar je dwars doorheen kijkt, zo naar hun bh. Hij ziet blote benen en blote buiken onder korte truitjes. Sommigen hebben iets in hun navel geprikt.

Gildo zegt dat het een piercing is en dat het mode is.

Sommige jongens zien er ook raar uit met hun grote schoenen met ongestrikte veters en hun wijde broekspijpen. Het is net of ze heel erg dik zijn in die broeken. Anderen hebben broeken met scheuren, die er zo netjes uitzien dat het lijkt of ze er expres in gemaakt zijn. Of hemdjes met gaatjes, zodat de wind er doorheen waait. Sommigen hebben een oorbel in, net als een meisje. Gildo lacht om de verbazing van zijn vriend en legt uit dat het cool om er zo uit te zien en dat deze jongens heel rijk zijn. “Die broeken met die wijde

pijpen, dat is mode. En die scheuren horen erin, zo worden ze in de winkel verkocht.”

Een stukje verder staan een heleboel auto's geparkeerd. Uit de openstaande deuren klinken vele soorten muziek. Er staan lichtgekleurde mannen bij in keurige pakken. Op een bankje in de buurt zitten hun vrouwen in kleurrijke, lange jurken vol glitters. Ze hebben een lange sjaal om hun hoofd. Op hun neusvleugel schittert een diamantje. Anichou weet wel wie deze mensen zijn; het zijn de Indiërs die in Beira wonen. Zij zijn lang geleden uit hun land - India - naar Afrika gekomen en de meesten werken als handelaar.

Bij het net geopende bierkraampje is het al erg druk en de satéverkoper is zijn eerste stokjes vlees aan het grillen. Dan klinkt er een alarm.

“Tet-tuut-tet-tuut.”

Er komt een politieagent op een motor aangereden. Achter hem zoeft een heel lange zwarte auto. Wie zou daar nou inzitten? Anichou probeert naar binnen te kijken, maar hij ziet niets, want de ramen zijn van donkergekleurd glas. De wagen stopt achter het podium. Vanachter het stuur stapt een man uit met een pak aan en een pet op. Hij loopt naar de achterkant en opent de deur. Een lange grijze man stapt uit en loopt het podium op. Daar gaat hij achter de microfoon staan.

Het is de burgemeester.

“Dames en heren, welkom,” zegt hij en steekt zijn hand op als teken van groet. Wel een kwartier praat de man over de Wereld-Aids-dag. Eerst legt hij in lange zinnen uit dat hij het belangrijk vindt dat er zo’n dag is georganiseerd. Daarna begint hij over Aids, over hoe gevaarlijk het is, dat je er aan doodgaat en hoe je het kunt voorkomen. Dan komt de eerste band. Vier mannen en een vrouw betreden het podium. Eentje gaat achter het drumstel zitten, twee anderen hebben een gitaar en de vrouw zingt. Het is de Kaapverdise band Mobass.

Al bij de eerste klanken is Anichou helemaal verkocht en wiegt op en neer op de melodieën van de band. Wat een heerlijk, keihard geluid! Gildo staat naast hem en geeft hem een duw. “Doe normaal, gek, iedereen kijkt naar je.”

“Nou en? Het is toch heel gewoon om te dansen als er muziek is? Thuis dansen we altijd als de vrouwen zingen en in hun handen klappen. Of als er getrommeld wordt,” zegt Anichou verontwaardigd en draait demonstratief een rondje om zijn eigen as.

“Je bent hier niet op het platteland,” zegt Gildo en hij draait zijn rug naar hem toe. Anichou heeft er lak aan, hij blijft toch dansen, hij heeft het veel te goed naar zijn zin.

Iemand trekt aan zijn arm, hij draait zich om en ziet Saïd. Hij wijst naar drie andere jongens en maakt met zijn twee vingers een Kruis. Zo geeft hij aan dat zij ook bij het Rode-

kruisproject horen. De drie andere jongens dansen met Anichou mee, ze bewegen langzaam met hun voeten en zwaaien met hun armen. Ze dansen heel anders dan Anichou.

Saïd zwabbert met zijn benen heen en weer – hij kan niet op het ritme dansen, want hij hoort niks! Als Gildo komt aangeslenterd en de jongens ziet dansen, doet hij toch ook maar mee.

Van rechts komen vier auto's aangereden met blanke mensen erin. Ze parkeren aan de rand van het plein. De drie jongens en Saïd stuiven erop af en bieden aan om op de auto te passen.

Binnen een mum van tijd staan er bij elke auto twee jongetjes.

“Waarom blijven zij bij die auto's?” vraagt Anichou aan Gildo.

“Zij bewaken de boel om te voorkomen dat de benzinedop of de lampen worden gestolen,” zegt Gildo.

“Maar sommige bewakers zijn zelf oneerlijk,” legt hij uit.

“Dan laten ze een band leeglopen en als de eigenaar terugkomt helpen zij hem met het verwisselen. Die eigenaar is daar dan zo blij mee, dat hij extra geld geeft.”

“Hee, daar is Zacharias. Kom op,” voegt hij er aan toe.

Ze lopen naar een jongen met een vreselijk raar gezicht.

Zijn onderkaak staat verticaal onder zijn kin. Als je naar hem kijkt, zie je zijn gehemelte. En als hij praat, is hij bijna niet te verstaan. Naast hem staat een jongen zonder handen. Zijn armen stoppen bij zijn pols, daaronder zit niks meer. Gildo praat met de twee jongens en Anichou blijft op een afstandje kijken naar die twee.

De jongen met de vreemde kaak ziet een blanke man lopen.

“We gaan,” zegt hij tegen de andere jongen.

Ze lopen naar de man toe en tikken hem op de rug. Hij draait zich om en kijkt in het enge gezicht van Zacharias. “Meneer, honger. We hebben zo’n honger,” zegt Zacharias. De jongen zonder handen heeft zijn armen in zijn lange mouwen verstopt en steekt nu zijn stompjes naar voren. De man schrikt, pakt zijn portemonnee en geeft geld aan Zacharias.

“Wat is er met die twee gebeurd?” vraagt Anichou.

“Die jongen met die enge kaak heeft vroeger toen hij een kleine jongen was, een pan heet water over zijn gezicht heen gehad. En die andere was aan het graven in de aarde toen hij op een landmijn stuitte. Het ding ontplofte en hij verloor zijn twee handen.”

“Zij bedelen altijd op die manier,” gaat Gildo verder.

“Mensen aan het schrikken maken met hun handicap. Op die manier halen ze zoveel geld bij elkaar dat ze alles kunnen

kopen wat ze willen. Het zijn de enige straatjongens die wel eens ijsjes kopen of ander duur snoep. En ze hebben mooie kleding en schoenen.”

“Ze zien er anders helemaal niet netjes uit vandaag,” werpt Anichou tegen.

“Vandaag moeten ze bedelen en dat doe je in oude kleding. Als je er te mooi uitziet, krijg je niks,” antwoordt Gildo. “Daarom gaan wij nu ook terug naar het tehuis om ons te verkleeden.”

Samen lopen ze het plein af. In het tehuis is het stil. De baby's, peuters en kleuters slapen en de oudere kinderen zijn op het plein. Ze gaan meteen naar hun kamer, waar Gildo een kast opent. Hij pakt een tas met kleding en trekt een vaal t-shirt eruit en een korte broek met scheuren. “Hier, trek aan,” zegt hij.

“Moet dat echt op zo'n feestdag als vandaag? Moet ik dan naar het plein in zulke armoedige kleding?” protesteert Anichou.

“Wil je straks cola drinken? En een lolly eten?” vraagt Gildo.

Anichou knikt.

“Nou, dan zul je er toch een beetje anders uit moeten zien, want als je zo netjes bent als nu, geeft niemand je geld,” zegt Gildo.

Even later sluipen ze in hun oude kloffie naar buiten. Ze willen niet dat een van de verzorgers hen ziet, anders krijgen ze lastige vragen.

Op de hoek van de straat stopt Gildo. “Let goed op,” zegt hij, “dan laat ik je zien hoe je bedelt.” Hij doet zijn hoofd schuin en zet een zielig huilgezicht op. Van zijn hand maakt hij een kommetje dat hij voor zich uitsteekt. Zijn andere hand wrijft hij over zijn buik. “Alstublieft meneer, ik heb zo’n honger,” zegt hij met zo’n raar piepstemmetje dat Anichou moet lachen.

“Nou jij,” zegt Gildo.

Anichou doet zijn vriend na en loopt een stukje naar voren, terwijl hij met zijn been sleept. “Dat is helemaal goed,” zegt Gildo. “Een slepend been, dat zullen ze helemaal sneu vinden.”

Zodra het plein in zicht komt, begint Gildo met zijn truc.

Hoofd schuin, hand in een kommetje en een piepstem.

Anichou staat naast hem. Bij de eerste drie mensen doet hij niks, maar staart naar de grond. Hij schaamt zich eigenlijk een beetje voor het toneelspel. Maar vanaf het moment dat hij Zacharias voorbij ziet komen met een flesje cola in zijn hand, doet hij met het spel mee, hij wil ook cola. De eerste die hem iets geeft is een blanke meneer. “Hier, koop maar wat brood,” zegt de man. De vier daarop volgende mensen

sturen hem weg.

De vijfde is een vrouw. Zij wijst op zijn slepende been en zegt:

“Loop maar normaal hoor, ik geloof toch niet dat je iets aan je been hebt.” De zesde geeft zonder iets te zeggen een beetje geld en de zevende geeft veel. Het is een oude bekende – de Nederlandse jongen van het strand, die hun vis kocht. Ze herkennen elkaar, begroeten elkaar en als de man Anichous hand schudt, stopt hij er geld in.

Anichou en Gildo gaan naar de colakraam en bestellen ieder een flesje en zes koekjes. Vlak voor de kraam gieten ze de cola in hun droge kelen. Anichou klokt zoveel tegelijk naar binnen dat hij cola in zijn neus krijgt.

Als de flesjes leeg zijn, laten ze allebei een boer.

De tweede band is begonnen, eentje met mannen met Afrikaanse trommels en zes uitgedoste danseressen.

Anichou wil vlak bij het podium staan, zodat hij het goed kan zien. Hij geeft Gildo een hand en trekt hem mee naar voren.

Ze wurmen zich door een massa heen van pratende, drinkende en dansende mensen.

Vlak naast een gigantische geluidsbox vinden ze een plekje.

Anichou vindt deze muziek nog mooier dan de andere,

want het geluid van de trommel kent hij goed. Een van de burens thuis heeft ook zo'n trommel.

Het was altijd een feest als ze daarop speelden. Soms deden ze dat omdat er iemand ging trouwen of was doodgegaan. Maar ze trommelden ook liedjes voor de goden op speciale dagen.

Zava en hij mochten er nooit bij zijn, dat was niet voor kleine jongens. Dat gaf niks, want ze konden het toch goed horen en gingen dan altijd lekker gek dansen achter hun huis, waar niemand hen kon zien. Die Zava. Zou hij nu steeds alleen dansen op de trommelgeluiden? Anichou zou er heel wat voor over hebben om hem nu hier bij zich te hebben, in Beira en hem mee te laten genieten van deze dag. Wat zouden ze samen gedanst hebben!

Anichou doet zijn billen naar achteren en beweegt snel met zijn voeten heen en weer. Wauw, dat gaat snel! Gildo doet hem voorzichtig na, maar hij gaat lang niet zo snel.

“Goed zo jongens, dans maar lekker,” zegt een blanke vrouw, die ineens naast hen staat. Ze pakt een hand van Gildo en een van Anichou en danst samen met hen.

Anichou kijkt naar de hand, hij heeft nog nooit een witte hand vastgehad. Hij is er zo door in beslag genomen erdoor dat hij vergeet te dansen. De vrouw bukt zich. “Wie ben jij?” vraagt ze aan Anichou. Hij weet niet wat hij moet zeggen. Gelukkig neemt Gildo het woord en legt uit dat Anichou

nieuw is in het tehuis. Achter de vrouw staat een man die haar iets toeroept.

Zodra ze zich omdraait stapt Anichou naar voren en raakt met zijn hand het haar van de vrouw aan. Het voelt heel anders dan zijn kroeshaar. Dit haar is zacht.

De vrouw draait haar hoofd weer terug en ziet Anichou nog net zijn hand wegtrekken van haar hoofd. Ze lacht en zegt.

“Ik ben Mariana.” Ze geeft Anichou een hand en tikt hem op de wang. “Ik zal jou vast en zeker nog wel eens tegenkomen in het tehuis.”

Ze staat op en loopt weg.

Gildo legt uit dat het een vrouw is die in het tehuis helpt: “Ze heeft een grote auto, een Toyota Landcruiser. Soms neemt ze ons mee om een ritje te maken,” zegt hij. “Heel af en toe mag ik bij haar thuis komen. Dat is machtig mooi, want ze heeft limonade in huis, koekjes, spelletjes, een televisie en een bank waarin je net zo wegzakt als in een matras.”

6

Invasie

De stad is vol met mannen en vrouwen in donkergroene pakken, donkergroene petten en stevige bruine schoenen. Het zijn soldaten en ze zijn vanuit alle hoeken van de wereld naar Beira gekomen. Niet om oorlog te voeren, maar om de slachtoffers van de overstromingen te helpen. Want het heeft de laatste weken zo keihard geregend dat hele gebieden onder water staan en mensen niet weg kunnen, doordat ze ingesloten zijn door water. Het besluit om naar Mozambique te komen, hebben de meeste landen genomen toen ze beelden van CNN zagen op televisie. Het waren spectaculaire beelden van huizenhoge golven en van mensen in bomen die op redding wachtten. De leiders van verschillende landen vonden dat zo erg dat ze hele horden militairen naar Mozambique stuurden.

Anichou ziet de militairen rondrijden in de waanzinnigste

auto's met loeigrote banden. Of in jeepachtige auto's met een open achterkant, waar lange antennes aan hangen en een vlag van het land waar zij vandaan komen. De meester op school heeft gezegd dat ze dat doen in de hoop dat ze op televisie komen. De televisiekijker kan dan zeggen: "Hee kijk nou, wat goed van dat land om daar te gaan helpen."

Ze lopen ook in groepjes op straat. Elk groepje spreekt een andere taal. Anichou heeft ontdekt dat de mannen die zwart, kort recht haar hebben en kleine ogen de vreemdste taal spreken die hij ooit heeft gehoord. Ze praten heel snel en het is net alsof ze altijd snauwen naar elkaar. De meester heeft uitgelegd dat het Japanners en Koreanen zijn en dat ze uit Azië komen. Hij vertelt dat Azië een werelddeel is en wijst het aan op de wereldkaart. Het is een flinke lap van de wereld.

Daarna laat hij zien waar Korea en Japan liggen, twee kleine landjes. Korea is geel, Japan roze. Anichou buigt zich naar Gildo.

"Waar wonen wij ook alweer?" fluistert hij in zijn oor.

"Wat is dat voor een gefluister?" zegt de meester. "Kom maar naar voren Anichou, dan kun je voor de hele klas herhalen wat je daarnet zei."

Getver, nu moet hij voor de klas staan! Had hij nou maar zijn mond gehouden! Hij loopt aarzelend naar voren en gaat vlak voor de meester staan.

“Draai je maar om en herhaal wat je net zei,” zegt de meester streng.

“Ik vroeg waar Mozambique ook al weer ligt,” mompelt Anichou met zijn ogen naar de grond.

De meester trekt hem aan zijn kin en kijkt hem recht aan.

“Weet je dat zelf niet?”

Anichou kijkt naar Gildo en zegt: “Nee, meester.”

“Dan wordt het tijd dat we de kaart van Afrika eens met jou doornemen.”

Het volgende half kwartier staat Anichou naast de kaart. De meester laat hem een land aanwijzen en vraagt hem welk land het is. Hij weet er geen een. De kinderen in de klas wel, die steken hun vingers in de lucht. Als ze een beurt krijgen, noemen ze het land. Anichou ontdekt hoeveel landen er aan Mozambique grenzen: Zuid-Afrika, Zimbabwe, Zambia, Malawi en Tanzania. Goh, hebben ze zoveel burenen? Links op de kaart zijn er weer andere namen. Namibië, Botswana, Angola – daar heeft hij nog nooit van gehoord. Hoe zou het daar zijn?

Misschien moet hij later truckchauffeur worden, in een reusachtige grote truck met zo’n groot stuur. Hij kan dan overal naartoe en zelf ontdekken hoe het is bij de burenen van Mozambique. Misschien kan hij wel komen tot aan dat land waar die man op het strand vandaan komt, dat Nederland. Dat gekke land waar je zomaar geld hebt om met het vliegtuig naar

de andere kant van de wereld te reizen om een half jaar niks te doen!

In het weekeinde wemelt het van de militairen op het strand.

Anichou en Gildo gaan graag kijken. Zij doen hun oudste kleding aan en lopen nieuwsgierig over het strand. Een groepje mannen zit om een tafeltje heen met glazen bier. Ze hebben kleine langwerpige zakjes op hun rug.

“Jij daar, kom eens,” zegt een van hen. Gildo draait zich om en loopt naar de man toe. Anichou blijft achter zijn vriend, hij vindt het een beetje eng.

De man die hen roept heeft een zonnebril met zulke donkere glazen, dat je zijn ogen niet kunt zien. Hij draagt een t-shirt met korte mouwen, waaruit stevige bovenarmen steken. Het doet Anichou denken aan de baobabboom thuis in Luanova.

Zijn hoofd lijkt op een bal – er zit bijna geen haar op.

De militair praat tegen Gildo.

Anichou verstaat er niks van. “Wat zegt hij?” vraagt hij zachtjes aan Gildo.

“Ik heb geen idee,” zegt Gildo, “maar ik denk dat hij Amerikaans praat, want hij zegt telkens ‘okay’ en dat zeggen ze altijd in Amerika.”

Hij wijst naar het langwerpige zakje dat als een rugzak op

de rug van de man hangt. Aan het zakje zit een slangetje, dat naast de mond van de man bungelt.

“Agua,” zegt de militair en knijpt erin.

Agua betekent water in het Portugees en inderdaad, er loopt water uit het zakje. Een groengeklede vrouw komt aangelopen.

Zij praat met de man en wendt zich daarna tot Anichou en Gildo. Zij spreekt Portugees en legt uit dat het zakje vol met schoon water is en dat de militairen alleen daarvan mogen drinken en niet uit de kraan, omdat ze anders ziek worden.

Gildo haalt zijn schouders op. Wat is dat nou voor onzin, is hun water soms niet goed genoeg? Hij maakt een kommetje van zijn hand, trekt zijn hoofd scheef en maakt een pruillip.

“Meneer we hebben zo’n honger, mijn vriend en ik.”

De militair pakt de groene tas die naast hem ligt, haalt daar een pakje uit en geeft het aan Gildo.

“Dit komt uit Amerika,” legt de vrouw uit. “Het is gemaakt van melk en het is gezond.”

Gildo pakt het, knikt en loopt weg. Anichou volgt. Achter een vissersbootje verstoppen ze zich en kijken naar het pakje. Het is vierkant en er zitten twee dingen in die helemaal niet op koekjes lijken. Ze maken het open. Bah, het stinkt naar natte gym schoenen.

“Kaas, dat is kaas,” weet Gildo. “Ik heb dat een keer bij

Mariana gegeten.”

Hij breekt een stukje af en geeft het aan Anichou. Hij kijkt ernaar, ruikt eraan. Brrr, wat een vieze lucht. Hij stopt het in zijn mond en zuigt erop. De smaak is in ieder geval beter dan de reuk, maar echt lekker vindt hij het niet. Toch kauwt hij door, want voedsel uitspugen, dat komt in zijn hoofd niet op.

Bij een van de strandrestaurants is het vreselijk druk. Niet alleen door de militairen, maar ook door de toeristen die op de strandcamping staan. De obers rennen de benen uit hun lijf.

In een hoekje van de camping, een beetje verscholen achter de toiletten, zit een jongetje naast een vuurtje. Gildo en Anichou lopen naar hem toe. Het is een Portugees jongetje, hij spreekt dus hun taal. Zijn gezicht zit vol zwarte vegen en zijn vuurtje rookt door al het papier dat hij erop heeft gelegd.

“Dat doe je toch niet met papier!” zegt Anichou. “Droge takjes moet je hebben. En deze plek is totaal ongeschikt, hier staat te veel wind. Daar moet je vuur maken,” hij wijst in de richting van het restaurant, op het strand.

“Nee joh, dan ziet iedereen ons en worden mijn ouders kwaad,” zegt de jongen.

“Kwaad?” vraagt Anichou.

“Ja, tuurlijk. Ik mag toch zeker geen vuurtje stoken, dat is hartstikke gevaarlijk,” zegt de jongen, terwijl hij in het rokerige

vuurtje port.

“Mag niet? Ik moet thuis elke dag een vuur maken, anders kunnen we niet koken,” antwoordt Anichou. “Wat ga jij eigenlijk klaarmaken? Heb je soms vis?”

“Klaarmaken?” zegt het jongetje. “Hoezo moet ik iets klaarmaken? Ik maak gewoon stiekem een vuur, dat is toch hartstikke spannend!”

Anichou snapt het niet, een vuur maken, wat is daar nou spannend aan?

Vlak bij de zee ziet hij jongens met stokjes in de weer. Ze zetten twee stokken in het zand en spannen daar een touwtje tussen. Vlak voor het touwtje leggen ze een piepklein visje.

Anichou gaat in het zand zitten en kijkt wat ze aan het doen zijn. Er komt een stern aangevlogen. De vogel duikt naar het visje en haakt met de vleugels achter het touwtje. De jongetjes rennen ernaartoe, pakken de vogel, halen de stokjes en het touw uit het zand en lopen weg.

“Wat gaan ze doen met die vogel?” vraagt het Portugese jongetje van het vuurtje.

“Opeten,” is het antwoord van Anichou.

“Ach,” zegt het jongetje, “ook zielig.”

“Zielig? Thuis in Luanova vang ik ook vogels hoor, samen met mijn broer,” legt Anichou uit. “Mijn opa heeft een katapult voor ons gemaakt van een fietsband en daar leggen

we een steentje in. Zo schieten we vogels uit de boom. Vooral rond Kerstmis doen we altijd ons best om iets te vangen. Mijn moeder is hartstikke blij als we iets hebben om Kerst mee te vieren.”

“Je eet toch geen vogel met Kerst. Dan koop je in de winkel een kip of een kalkoen!” zegt het jongetje verontwaardigd.

“Een kip of een kalkoen?” herhaalt Anichou. “Wie kan dat nou betalen!”

Anichou vindt het een rare jongen. Vuur maken voor de lol, kip of kalkoen kopen in een winkel. In Luanova zijn niet eens winkels.

Als ze een kip willen eten, moeten ze er een van henzelf slachten. Zijn moeder zal dat voorlopig niet doen, zij heeft zoveel moeten slachten voor al die mensen die op bezoek kwamen toen opa dood was. Die opa. Zou hij al bij Filipe in de hemel zijn? Anichou denkt van wel, hij is vast en zeker steeds in de buurt en zal er voor zorgen dat Anichou weer thuis in Luanova komt. Zou er thuis trouwens ook zoveel regen gevallen zijn? Zoveel dat de rivier is gaan overstromen? Hij is niet bang dat zijn huisje er niet meer staat, dat staat ver van de rivier af. Als het akkertje van moeder maar niet is ondergelopen.

“Zeg dagdromer, ga je mee?” Naast hem staat Gildo.

“Mariana staat daar met haar auto en zij vraagt of we een ritje met haar willen maken.”

Ze rennen naar de auto. Het is een hoge witte met een groene streep erover. Om in te stappen moeten ze klimmen. Samen zitten ze op de bijrijderstoel. Anichou kijkt opzij. Daar zit die blanke mevrouw met dat zachte haar.

“Hoe heet jij ook alweer,” zegt ze, en steekt haar hand uit.

“Anichou,” mompelt hij en legt zijn handje in de hare.

Mariana start de auto. Meteen klinkt er muziek uit haar cassette. Het is lekker langzame, een beetje eentonig muziek.

Gildo fluistert. “Dat is reggaemuziek van Bob Marley. Gaaf he?”

Op de weg stikt het van de militaire auto's. Als ze langs Mariana's huis rijden wijst zij naar de groene tenten die op het grasveld voor haar deur staan. Ze vertelt dat het tenten zijn waar militairen in slapen en dat ze daar zijn opgezet omdat er nergens anders plek is om te slapen voor de militairen. “Dat komt doordat er te veel mensen zijn nu in de stad. De hotels en de restaurants zitten propvol,” zegt ze.

Zodra Mariana de auto parkeert bij het vliegveld komen een paar jongens op de Toyota af. Ze willen de auto bewaken.

Mariana vraagt aan Gildo wie van de jongens een goede bewaker is. Hij wijst er twee aan. In de hal van het vliegveld zijn nog veel meer jongetjes. En een heleboel militairen. Een

van de vertrekhallen is omgetoverd tot een kantoor: er staan klaptafels met draagbare computers erop. Er zijn wel honderd militairen. Ze zitten achter de computers of lopen heen en weer. Het ziet er indrukwekkend uit. Mariana loopt naar achteren, tot aan de landings- en startbaan, waar zij in gesprek raakt met een Portugese militair. Haar Portugees is niet zo heel goed, dus schakelt zij Gildo in, die haar gebrekkige Portugees kent en daardoor vaak weet wat zij bedoelt.

“Gaat het goed met de reddingsoperatie?” vraagt ze aan de man.

Hij knikt vaag.

“Het moet vreselijk zijn, al die mensen op heuveltjes, omringd door water. Het doet zeker wel pijn in je been als je dat ziet.”

Mariana wijst naar haar hart.

De man kijkt haar met grote ogen aan. “Mijn been?”

Gildo komt snel tussenbeide. “Hart meneer, ze bedoelt hart.”

Gelukkig begrijpt hij haar meestal goed. Hij hoeft alleen maar naar haar handen te kijken om te zien wat die handen doen.

“O, pijn in mijn hart, door alles dat ik heb gezien,” zegt de militair. “Nou dat valt wel mee hoor. Er is in dit land namelijk helemaal niet zoveel te doen. De meeste mensen zijn al gered. Maar door de beelden op televisie dachten we allemaal

dat het hier een grote chaos zou zijn. Dus hebben allerlei landen militairen en artsen gestuurd. Sommigen wisten niet eens precies waar ze terecht zouden komen. De Engelsen hadden bijvoorbeeld een tolk Frans gestuurd, terwijl iedereen hier Portugees spreekt.”

“Waarom blijven jullie dan?” vraagt Mariana.

“Och, we zijn er nu toch. Kunnen we gelijk onze spullen uitproberen. Wacht maar af, dan zie je straks een Amerikaans militair vliegtuig de lucht ingaan dat helikopters kan bijtanken in de lucht. Ze doen dat één keer per dag. Niet omdat het nodig is, maar om te kijken of het goed werkt.”

Hij steekt zijn hand uit naar Mariana. “Ik ga weer even verder kijken bij mijn collega’s.” Hij bukt zich en aait eerst Gildo en dan Anichou over hun bol. “Als je later groot bent, word je dan ook militair?”

Anichou weet niet wat hij moet zeggen. Hij kent alleen militairen van de oorlog in zijn land en weet dat er heel veel dood zijn gegaan. Ook uit de familie van zijn ouders. Nee, militair zijn, lijkt hem nou niet echt leuk.

Mariana stelt voor om naar boven te gaan. In de hal van het vliegtuig hangen tientallen jongetjes rond. Ze hebben van alles en nog wat bij zich; plastic bakken waarin eten heeft gezeten van de militairen, oude kranten, plastic bekers en flessen en dopjes van limonadeflessen. Bedelend lopen ze

langs de militairen. Logisch, er is zoveel te halen. De bekers en flessen kun je immers verkopen en moeders thuis zullen blij zijn met de plastic bakken, om eten in te bewaren of te gebruiken als bord.

Op de eerste verdieping is een balkon. Gildo en Anichou lopen naar het hek en kijken naar het vliegveld. Onder hen staan zeven grote vliegtuigen. Ze hebben achterkleppen, die wijd openstaan. Het is een raar gezicht, net alsof er een knik in het vliegtuig zit.

“Dus die Nederlandse man op het strand is in zo’n ding gekomen,” zegt Anichou tegen Gildo.

Gildo schudt zijn hoofd: “Dit is een militair vliegtuig. Daarmee worden militaire dingen vervoerd, zoals wapens. Vliegtuigen voor mensen zijn anders. Kijk, daar staat er een.”

Anichou ziet een wit glimmend vliegtuig met een dikke buik.

Daarboven zitten raampjes, keurig op een rij. Hij kan niet zien waar de ingang is. Hij vraagt het niet aan Gildo, want zijn aandacht wordt afgeleid door een karretje dat over de landingsbaan komt aangereden. Het heeft waanzinnig brede banden en een reusachtige antenne.

Anichou schopt zachtjes tegen Gildo’s been: “Kijk nou, gaaf hè? Die zou ik wel willen hebben om thuis in Luanova mee door de rivier te rijden!”

Achter het stuur zit een man met een kaal hoofd, stevige

bovenarmen en een heel erg brede borstkast.

“Rambo!” roept Gildo.

“Wat?” zegt Anichou.

“Rambo, man! Die onoverwinnelijke held van de film. Ik heb hem een keer gezien op video,” antwoordt Gildo.

“Video? Waar heb je die dan?” vraagt Anichou.

“Gewoon in de stad. Daar zijn mensen die een video hebben en tegen betaling films vertonen voor wie maar wil komen kijken.”

Gildo wordt onverstaaanbaar, want één van de helikopters is gestart. De wieken draaien als een gek rond. Anichou's hart gaat er sneller van kloppen. De motor van één van de vliegtuigen gaat ook aan. Ze maakt een zwaar, ronkend geluid.

Anichou krijgt van al dat lawaai en die bewegingen daar beneden een heel spannend gevoel. De helikopter stijgt. Eerst een klein beetje, maar zodra hij een eindje van de grond is, vliegt hij schuin naar boven. Het vliegtuig rijdt in de richting van de startbaan en maakt daar binnen de kortste keren vaart.

Zoef. Van de grond en hup, de lucht in. Wat gaat dat snel!

Gildo knijpt in Anichous hand, hij raakt er ook opgewonden van.

De helikopter en het vliegtuig blijven dicht bij elkaar in de lucht hangen. Dan komt er een slang uit het vliegtuig, die in

de tank van de helikopter wordt gestopt. Ze zijn gewoon aan het tanken, daar in de lucht! Alsof er een tankstation hangt daar! Als hij het aan Zava vertelt, zal die hem nooit geloven.

Kon hij zelf maar in de helikopter zitten en even over Luanova vliegen om te kijken of zijn huis er nog staat. En hoe het met de akker is.

De helikopter en het vliegtuig komen weer naar het vliegveld.

Uit de helikopter stapt een man. Hij loopt de trap op naar hun balkon, gaat zitten en haalt een draagbare computer uit zijn tas. Hij zet de computer aan en begint te tikken.

Mariana loopt naar hem toe. Het is een journalist, die een artikel maakt over de helikopter en het vliegtuig. Hij schrijft in zijn artikel dat het een zeer nuttig en handig vliegtuig is.

Want als de helikopters mensen redden die ver weg op hulp wachten, hoeven ze niet steeds terug naar het vliegveld om bij te tanken.

“Er is toch bijna niemand meer te redden?” zegt Mariana.
“Ze tanken toch alleen maar bij voor de show?”

“Ja, maar het is toch een leuk verhaal?” zegt de journalist.
“Ik weet zeker dat de mensen het willen lezen in de krant.”

“Kom we gaan,” zegt Mariana en ze geeft Anichou en Gildo een hand. Als ze bij de auto komen, blijkt er een band

leeg te zijn. Mariana bukt zich en ziet dat het ventiel eruit is. Ze geeft de twee bewakertjes op hun kop.

“Wie heeft dat gedaan?” roept ze.

De twee kijken haar verbaasd aan.

“Er is hier niemand geweest,” zegt er een.

“Zo,” zegt ze, en pakt een van de jongens bij een oor, “dan hebben jullie zeker zelf mijn ventiel eruit gehaald? En waarom?”

De twee schudden hun hoofd. Gildo staat aan de zijkant van de auto en roept Mariana. Ze loopt naar hem toe en hij legt uit dat de jongens het ventiel hebben gepakt en dat zij hopen op extra geld als ze Mariana helpen met het verwisselen van de band.

Mariana draait zich om en zegt tegen de twee bewakers: “Jullie zijn waardeloze bewakers en je krijgt geen geld ook. Scheer je snel weg nu. Ik laat mijn auto nooit meer door jullie bewaken.”

Ze klimt op het dak, waar, op een speciaal rek, een reserveband ligt. Om de auto heen staan jongetjes, die hopen dat ze mogen helpen en een centje kunnen verdienen. Maar Mariana wil geen hulp. Zij tilt de band op en probeert hem aan Gildo en Anichou te geven die op hun tenen staan, de handen in de lucht.

“Geef maar hier.” Ineens staat Monica naast hen. Met gemak pakt ze de loeizware band aan. Samen met Mariana zet

ze de krik onder de auto en zet de band erop. Zodra de wielmoeren zijn aangedraaid, loopt ze weg.

“Wie was dat?” zegt Mariana verbaasd.

“Monica,” zegt Gildo.

Anichou vult zijn vriend aan: “De gevaarlijkste straatmeid van Beira. Maar als ze aan jouw kant staat, zit je goed.”

Terug naar huis

Het is vakantie, want de school is dicht. Anichou vindt het jammer, hij gaat liever naar school. En hij vraagt zich ook af wat je moet doen als je vakantie hebt. Thuis in Luanova heeft hij nog nooit vakantie gehad. Daar voert hij gewoon elke dag zijn taken uit in en om het huis. En als die klaar zijn, doet hij iets met Zava.

Och, die arme Zava. Die moet nou in zijn eentje vissen of vogeltjes vangen met de katapult. Wat zal hij dat saai vinden! Kon hij maar weer bij hem zijn en bij zijn moeder.

Want ook al is hij dol op alle nieuwe dingen die hij meemaakt en ook al is Gildo een fijn maatje, hij mist toch zijn eigen huis, zijn eigen omgeving. En natuurlijk zijn broer en zijn moeder.

De eerste twee dagen van de vakantie gebeurt er niet veel. Alle jongens van het tehuis spelen voor het hek met hun

zelfgemaakte auto's. De derde dag zijn de verzorgers hard aan het werk; ze wassen de baby's en de peuters van top tot teen en halen boven uit de kast de mooiste kleding voor de kinderen.

De jongens krijgen ook nieuwe spullen. Anichou kijkt zijn ogen uit. Zo netjes heeft hij de kinderen nog nooit gezien. Zelf krijgt hij een spijkerbroek, een rood t-shirt waar Nike op staat en zwarte gympen. De broek is zo breed, dat hij er een touwtje omheen moet doen. En de schoenen zijn net iets te klein. Maar dat geeft niks, hij is al blij genoeg dat hij een echte spijkerbroek heeft en echte linnen schoenen.

Gildo haalt crème uit zijn tas en doet een beetje op zijn haar, dat er prachtig van gaat glanzen. "Hier neem maar," zegt hij tegen Anichou.

Anichou stopt twee vingers in het potje en smeert wat in zijn haren.

"Hoe kom je daar nou aan?" vraagt hij.

Gildo gaat naast hem en fluistert in zijn oor: "Vorig jaar gekocht van het geld dat ik kreeg toen ik speelgoed verkocht in het centrum."

"Speelgoed verkocht?" vraagt Anichou. "Maar hoe kwam je daar dan aan?"

"Ssst, niet zo hard," sist Gildo. "Mariana en andere vrouwen brengen toch wel eens wat mee? Nou, daar pik ik soms een beetje van. Niet veel hoor, een enkel ding maar."

De directeur vertelt dat Mariana komt met een andere vrouw.

“Ik hoor de auto al,” zegt ze.

Voor de deur stopt de witte Toyota. De twee vrouwen die uit de auto's stappen hebben plastic tassen bij zich. De jongens rennen naar hen toe, nemen de tassen over en leggen ze naast een paar stoelen en bankjes. Het bezoek en de directeur gaan op de stoeltjes zitten, de jongens op de bankjes. Mariana heeft een schaal met hapjes bij zich.

“Gisteren was de koningin van Nederland jarig,” vertelt zij.

“Dat heb ik gevierd met alle Nederlanders die hier in Beira wonen. De Nederlandse ambassade heeft ons voor die feestdag hapjes gegeven. Ik heb er een paar meegenomen en hoop dat jullie ze lusten.”

Ze wijst. “Dit is een loempiaatje en dit een bitterbal. Daar zit vlees in.” Ze wijst op een donkergekleurd balletje.

Ze mogen allemaal één ding nemen. Anichou neemt de bal met vlees, die bitterbal. Hij vindt het best lekker, maar het vlees is een beetje draderig.

Een van de vrouwen pakt een plastic tas. Ze is heel dik, heeft vuurrode lippen, lang steil rood haar en een bleke huid vol sproeten. Anichou heeft nog nooit iemand gezien met zo'n bijna doorzichtige huid met roodbruine vlekjes. En dat

haar, zo'n rare kleur! Ze zegt iets in het Portugees. Het klinkt heel vreemd en haar mond gaat op een gekke manier open en dicht.

Net alsof ze een heel grote bal kauwgom in haar mond heeft.

“Dit is Paula en ze komt uit Engeland,” zegt Gildo. “Ze praat altijd zo raar Portugees.”

Paula haalt spullen uit de tas en deelt ze rond aan de peuters, die nieuwsgierig om het bezoek heen kruipen en drementelen. Ze krijgen ballen, pluche beren en hondjes, houten blokken, drie blote poppen en een tractor waar ze op kunnen zitten. Zodra de kleintjes de tractor zien, proberen ze op de tractor te klimmen. Ze duwen elkaar weg, slaan en huilen. De directeur vraagt aan Paula of de tractor naar binnen mag, pakt hem op en zet hem in de kast, achter slot en grendel bij het andere speelgoed dat door de jaren heen is gegeven aan het tehuis.

Anichou stoot Gildo aan. “Wat is dat met die beesten van pluche, wat moeten ze daar nou mee?”

“Ja, gek hè, dat nemen die vrouwen altijd mee,” fluistert Gildo, want hij mag eigenlijk niet praten als er bezoek is.

“Ik weet het ook niet, je kunt er amper mee spelen. Meestal leggen ze die dingen in bed bij de baby's of de peuters, maar die doen er ook niks mee. En ze zijn zo kapot

en vies, want die kleintjes sabbelen erop. Ik heb de directeur een keer horen zeggen dat die dingen ziekten overbrengen. Want als een kind met bijvoorbeeld buikgriep het in zijn mond stopt en daarna een ander kind eraan sabbelt, krijgt die ook buikgriep.”

De andere plastic tassen zijn geleegd. Daar zitten een paar stevige voetballen in, grote plastic auto's, een gele auto met een snoer eraan, kleurboeken en iets wat Mariana puzzels noemt.

De directeur staat op. “Dit speelgoed wordt niet aan jullie uitgedeeld, want ik weet hoe wild jullie zijn. En dat jullie het verkopen voor snoep. Daarom mogen jullie er vandaag samen met Paula en Mariana mee spelen. Daarna gaat het in de kast.”

De witte vrouwen pakken een deel van het speelgoed op en gaan ieder in een hoek zitten. Gildo zegt: “Kom, we gaan puzzelen bij Paula.”

Op de grond heeft Paula gekleurde stukjes hout met uitsteeksels neergelegd. Ernaast ligt een tekening van een eend met een petje op en een kraag om. Hij drijft op het water in een zwemband.

“Kijk, die moet je namaken,” zegt Gildo en hij wijst op de

eend. “Let maar op.”

Glido pakt twee stukjes die allebei rood zijn, dezelfde kleur als de zwemband. Hij past ze aan elkaar. Dan neemt hij drie stukjes wit. Anichou ziet dat het een stuk van de eend is.

“Hee, gaaf man,” zegt Anichou. “Ik snap al hoe het moet.”

Anichou en Gildo doen zeker een uur over de puzzel. Ze horen Paula praten met een van de verzorgers.

“Vreemd dat ze er zo lang over doen. In Engeland is dit een puzzel voor veel jongere kinderen.”

Anichou vindt het stom dat zij dat zegt. Hoe kan hij nou goed zijn in iets wat hij nog nooit heeft gedaan! Hij verwacht van die kinderen in Engeland toch ook niet dat ze haarscherp een vogel uit de boom kunnen schieten of slangen kunnen vangen?

Gildo en Anichou maken nog een puzzel en dan willen ze met de gele auto spelen, waar elektriciteitsdraad en een kastje aan vastzitten. Gildo vraagt aan Paula waar dat snoer en dat kastje voor zijn.

“In dat kastje moeten batterijen en als je op de knopjes drukt gaat de auto rijden,” zegt ze.

“Batterijen voor een speelgoedauto!” roept Anichou. “Dat is toch zonde! Die kun je beter in een cassetterecorder doen!”

Na een paar uur stappen de witte vrouwen weer in hun

auto's.

De verzorgers pakken het speelgoed op en stoppen het boven in de kast. Daarna doen ze de kleertjes uit bij de baby's en de peuters en zeggen de grote jongens dat zij zich ook moeten verkleden. Iedereen moet zijn oude kloffie weer aan. De mooie kleding is alleen voor bezoek.

De directeur roept Anichou bij zich. Verlegen gaat hij haar kamer in en staat voor haar bureau.

“Ik hoor van Mariana dat jouw vader niet in het ziekenhuis is en dat hij daar nooit heeft gelegen. Was hij niet ziek dan?”

“Niet dat ik weet mevrouw,” zegt hij, zijn tenen bestuderend.

“Hoeveel jaar geleden is jouw moeder dood gegaan?”

Anichou schrikt. Zijn moeder dood?

“Maar mevrouw, toen ik hier kwam leefde zij nog.”

“Woont zij nog met jouw vader?” wil de directeur weten.

“Nee, want zij maken altijd ruzie,” zegt Anichou.

“Aha, dan begrijp ik het al. Jouw vader heeft jou hier gebracht om jouw moeder te plagen. En zelf is hij met de noorderzon vertrokken. Waar kom je eigenlijk vandaan?”

“Uit Luanova.”

“Waar is dat?”

“Bij Nyamathande.”

“Kun jij het vinden vanaf de weg naar Nyamathande?”

“Ja, mevrouw.”

“Goed zo, dan zal Mariana jou over een paar dagen naar huis brengen.”

Anichous hart maakt een sprongetje. Hij gaat naar huis! Hoe zou het er zijn? Met Zava en zijn moeder. Met de oogst en de rivier. Zou die nu droog staan? Hij heeft ineens heel veel zin om te gaan.

Dan denkt hij aan zijn vader. Zou hij hem echt weggehaald hebben uit Luanova om zijn moeder te pesten? In ieder geval zou hij een volgende keer nooit meer met vader meegaan, ook al zou hij hem dwingen. Hij zou hard weglopen, vader kan hem toch niet bijhouden!

Het is de vierde dag van de vakantie en Anichou's laatste dag in het weeshuis. Morgen gaat hij naar huis met de Toyota van Mariana. Tenminste, als hij zijn huis kan vinden, want Mariana weet helemaal niet waar het is. Omdat het zijn laatste dag is, gaat hij met Gildo en Mariana een dagje weg. Als afscheidsdag.

Een uur te vroeg staan Anichou en Gildo samen voor het hek met nette kleding aan. De andere jongens spelen op de grond.

Anichou wil mee doen, maar Gildo houdt hem tegen.

“Dat kan toch niet, oen, met die nette broek. Straks zit je met zand aan je kont bij Mariana thuis op de bank!”

De Toyota komt aangereden, ze stappen in en gaan samen naast haar zitten.

“We gaan naar Paula, die kennen jullie toch nog wel?” zegt Mariana.

Gildo schudt zijn hoofd.

“Die vrouw die laatst op bezoek kwam met die puzzels.”

De twee jongens knikken en zien in gedachten die dikke vrouw met die vlekjes in haar gezicht en die rode lippen.

Bij een hek stopt Mariana en wacht tot de man met het uniform die ernaast staat, opendoet. Dan rijden ze een oprijlaan op. Voor hen is een reusachtige tuin vol bloemen. In het midden staat een hoog wit huis. Ernaast zit Paula met blote armen, blote benen en een badpak met bloemetjes. Ze staat op en loopt naar Mariana. Bij elke stap blubberen haar dikke benen een beetje. Ze geeft Mariana een zoen en loopt naar de auto.

“Kom maar jongens, jullie mogen eruit,” roept ze met haar gekke accent. De twee zijn zo onder de indruk van de chique omgeving, dat ze vergeten zijn uit te stappen!

Ze krijgen allebei een stoel. En cola. De stoel is lekker zacht, want er ligt een kussen op. Maar ze kunnen niet met elkaar praten als ze ieder op een eigen stoel zitten. Ze zitten te

ver uit elkaar daarvoor. Anichou kijkt naar Gildo, die hem een knipoog geeft. In een mum van tijd zit Gildo naast hem in de stoel. Dat is wel zo gezellig.

Paula pakt een flesje, houdt het boven haar arm en knijpt erin.

Er komt witte crème uit die zij over haar dikke armen uitsmeert. Ze doet hetzelfde met haar benen en haar nek. Het staat raar, die witte strepen op die grote armen en benen en in die rode nek. Anichou kijkt naar Gildo. O jee, nou moeten ze natuurlijk lachen! Stiekem giechelt hij achter zijn hand. Gildo heeft net een slok cola genomen. Lachen en cola in je mond kan niet tegelijk, dus verslikt hij zich. Proestend en hoestend wipt hij uit zijn stoel, Anichou volgt en slaat hem op zijn rug.

“Loop maar naar de keuken en haal daar een beetje water,” zegt Paula.

Samen gaan ze het grote huis in. Wat Anichou daar allemaal ziet, zal hij nooit meer zien. Grote banken met kussens waar je helemaal in wegzakt. Een gigantische houten tafel met acht stoelen eromheen. En een ontelbaar aantal kastjes met beeldjes erop. Van paarden, kinderen, muzikanten, beertjes, clowns.

Voor het raam staan potten met planten erin. Wat zou ze allemaal doen met die spullen? En wat zou er in die kastjes

zitten?

Op de vloer liggen tapijten, daar zou Anichou best een stukje van willen hebben om als slaapmat te gebruiken.

Paula komt binnen: “De keuken is daar.” Ze wijst. Ook in de keuken kijkt Anichou zijn ogen uit. Er staat een koelkast die nog veel groter is dan die in het tehuis. Langs de wanden hangen planken met pannen en borden. Zoveel keukenspullen heeft hij nooit bij elkaar gezien, nog niet eens in een marktkraam. Gildo en Anichou nemen water uit de kraan en gaan weer naar buiten.

Een zwarte mevrouw komt het huis uit met het middageten.

Zij is de bediende van Paula. De jongens hebben best trek gekregen. Ze krijgen een bord met vier broodjes waaruit een stuk tomaat en een slablaadje steken. En iets geels. Dat is kaas, dat weet Anichou wel na die keer dat hij kaas kreeg van die militair op het strand.

Hij heeft hartstikke honger en hapt in het broodje. Brrr, de tomaat is nog rauw! Hij durft niet te zeggen dat ze vergeten zijn de tomaat te bakken. En dat er per ongeluk sla tussenzit.

Hij eet het hele broodje op en pakt er nog een. Ook Gildo eet er twee. In een mum van tijd is hun bord leeg.

Anichou wacht wat er nog meer komt. Kip met rijst of maïs?

Of aardappelen en vis? Maar de zwarte mevrouw komt niet naar buiten met nog meer eten. Hij vindt dat raar, je zou toch verwachten van zo'n rijke mevrouw dat ze haar gasten goed te eten zou geven? Want ze begrijpt toch wel dat een gezonde jongen niet op twee van die luchtige broodjes kan leven?

Als ze naar de auto lopen en Mariana nog even met Paula praat, vraagt Anichou het aan Gildo. Die legt hem uit dat witte mensen altijd van die lichte dingen eten tussen de middag.

“Dat komt omdat zij niet op het land werken. In huis werken ze ook niet, want daar hebben ze bedienden voor. Lopen doen ze nooit, ze hebben allemaal een auto. Als je zo leeft, hoef je ook niet zoveel te eten, denk ik.”

Ze nemen afscheid en rijden weg. Inmiddels is er een gigantische regenbui losgebarsten. Als ze bij het tehuis zijn aangekomen, is de regen gestopt. In het licht van de straatlantaarn voor de deur zwemt een wolk termieten. Ze zijn door de regen uit hun holletjes gekomen en vliegen naar het licht toe. Onder de lantaarns staan kinderen met potjes in hun handen. Ze vangen zoveel mogelijk termieten en doen ze in de potjes.

“Oooh,” zegt Anichou. “Mariana heb je een potje voor ons?”

Ze doet de autodeur open, klimt erin en komt naar buiten met een potje waar koffie in heeft gezeten.

Gildo en Anichou rennen naar een wolk termieten, vangen ze en doen ze in het potje. Zoveel heeft hij er nog nooit bij elkaar gezien, want in Luanova zijn geen lantaarns waar ze op af vliegen. Oei, wat zijn het er veel. En ze zijn zo lekker en gezond! Morgen als hij naar huis gaat, neemt hij ze mee voor Zava. Dan kan die ook lekker smullen.

Het is vroeg in de ochtend, de zon is nog maar net op.

Anichou is al een hele tijd wakker. Hij kan niet meer slapen, hij is veel te opgewonden. Vandaag gaat hij naar huis! Naar zijn broer en moeder. Hij draait zich om en kijkt naar Gildo, die vast ligt te slapen, zijn hoofd onder zijn deken. Wat heeft hij het fijn gehad met hem! En wat heeft hij veel geleerd van zijn nieuwe vriend. Allemaal dingen die hij weer kan doorgeven aan Zava.

Hij hoort stemmen. Het zijn de vrouwen die thee aan het maken zijn. Dan mag hij zo langzamerhand opstaan. Hij haalt buiten een teil water en wast zich in de douche. Als hij is aangekleed roept de directeur hem.

“Ik weet wel dat je met niks kwam, maar je mag best wat mee naar huis nemen. Hier heb je een broek, een t-shirt en een onderbroek.” Ze geeft hem de kledingstukken en een plastic tas. Trots loopt hij ermee naar de eetzaal. Zodra hij zijn

thee opheeft, gaat hij naar buiten om op Mariana te wachten. Hij heeft hartstikke zin om een eind te rijden in die hoge auto.

De andere jongens hangen om hem heen, ze hebben nog steeds vakantie. Gildo staat naast hem. Hij heeft een touwtje in zijn handen waarmee hij speelt. Hij kijkt heel cool, maar Anichou ziet best dat hij een beetje zenuwachtig is. Het is ook niet niks als je beste vriend weggaat!

Ze horen de Toyota. Mariana stopt en stapt uit. Uit de geluidsboxen van de auto klinkt harde reggaemuziek. Ze doet de muziek uit, pakt de plastic tas aan van Anichou en legt deze achterin. De verzorgsters en de directeur komen op het geluid van de auto af.

“Zeg maar gedag,” zegt Mariana.

Hij loopt naar de directeur en geeft haar een hand.

“Een hele goede reis en niet meer terugkomen hoor!” zegt ze.

Hij zwaait vluchtig naar de verzorgers en naar de andere jongens. Nu Gildo nog. Hij gaat naar hem toe, slaat op zijn schouder. Ze staan tegenover elkaar en kijken naar de grond.

“Bedankt voor alles,” zegt Anichou. “Als ik weer eens in Beira ben, kom ik zeker langs.”

“Ja, leuk. Dan gaan we lekker samen de stad in. En achter auto’s aanhangen, want dat hebben we nog niet gedaan,” zegt

Gildo. Hij steekt zijn hand op. “Nou dag.”

Anichou stapt in de auto. Zodra Mariana het gaspedaal intrapt, vraagt hij of de muziek weer aan mag. Samen rijden ze Beira uit. De muziek maakt hem vrolijk en dat wil hij graag, want hij is eigenlijk een beetje verdrietig nu hij Gildo moet achterlaten.

Maar hij is ook blij en opgewonden. Hij gaat naar huis, naar zijn vertrouwde plek, waar hij honderdduizend dingen kan vertellen over Beira. De stad met de zee, die niet roze is.

Anichou schrikt op uit zijn dagdromerij, omdat Mariana de muziek uitzet.

“We zijn bijna bij Nymathande, Anichou. Nu moet je goed opletten en mij vertellen waar we heen moeten,” zegt ze.

Hij gaat rechtop zitten en kijkt over het dashboard door de voorruit naar buiten. Hij ziet de marktkramen van Nyamathande, de plek waar hij rijst met ei heeft gegeten, toen hij met zijn vader op de bus naar Beira wachtte. Het lijkt eeuwen geleden.

“Hier Mariana, hier moet je in.” Anichou wijst naar een zandpaadje.

De weg naar Luanova. Nog een paar uurtjes en ze zijn er!

Anichou kijkt zijn ogen uit. Hij heeft dit paadje nooit gereden in een auto. Ze komen langs een groepje hutten. Het is de plek waar hij met zijn vader heeft geslapen. De mensen

komen naar buiten om te kijken wie er voorbij rijdt. Hier komen bijna nooit auto's.

Ze naderen de rivier, waarin een beetje water staat. Anichou voelt de zenuwen in zijn buik. Zijn rivier! Nu is hij echt bijna thuis! De auto glijdt de rivierbedding in en schudt heen en weer. Het lijkt wel een slagschip. Met moeite rijdt de Toyota aan de overkant de oever op. Gelukkig maar dat ze niet vastgeraakt zijn in de modder. Daar waren ze niet zomaar uitgekomen met zo'n zware auto.

Anichou ziet in de verte zijn huis. In de deuropening staat Zava, die zodra hij de auto ziet, erop af begint te rennen.

Anichou zwaait naar hem. Van blijdschap maakt Zava gekke sprongen en stoot een soort indianengeluid uit. Zijn moeder komt uit de hut en slaat haar handen voor haar gezicht, alsof ze haar ogen niet kan geloven.

Mariana stopt. Zava trekt de deur open en stapt in. "Wauw, wat een mooie auto," zegt hij.

"Kom," zegt Mariana, "eerst naar je moeder."

Hij stapt uit, loopt naar zijn moeder en omhelst haar.

"Ik ben blij dat je er weer bent jongen," zegt ze. "Je broer en ik hebben je gemist. Je mag nooit meer met je vader meegaan."

Dan wendt ze zich tot Mariana en biedt haar een plaatsje

aan op de mat.

“Mariana, mag ik bij mijn broer in de auto zitten en muziek luisteren?” vraagt Anichou.

Mariana knikt.

Hij opent de deur van de auto en vraagt zijn broer op te schuiven.

“Wil je muziek horen?” vraagt hij.

“Weet jij dan hoe het werkt?” zegt Zava.

Hij knikt en duwt een cassette erin.

“Dat is Mobass,” zegt hij.

Zijn broer kijkt hem vol bewondering aan en zegt: “Hoe weet jij dat nou?”

“Die heb ik in het echt gezien,” antwoordt hij wijs.

“Echt waar?” vraagt Zava.

“Tuurlijk echt waar,” zegt hij.

“En ik heb militairen gezien uit Amerika, ik heb kaas gegeten en ben bij witte vrouwen thuis geweest. En de zee, ik heb de zee gezien en gevoeld. Weet je dat ze helemaal niet roze is?”

“O, vertel eens,” zegt Zava. “Ik wil alles horen.”

“Rustig aan maar, we hebben tijd genoeg,” zegt Anichou.

“Tijd genoeg, want ik ga voorlopig niet meer weg.”

EOF